

Gemensam årsrapport utredning och lagföring 2014

Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens
gemensamma redovisning av resultatet
avseende utredning och lagföring enligt
regleringsbrevets återrapporteringskrav

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	<i>Uppdraget</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Genomförande och metoder</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Allmänna förutsättningar för verksamheten.....</i>	<i>6</i>
2	Resultat för verksamheten utredning och lagföring.....	9
2.1	<i>Sammanfattning</i>	<i>9</i>
2.2	<i>Resultat av utredningsverksamheten</i>	<i>10</i>
2.3	<i>Resultatutveckling i siffror.....</i>	<i>18</i>
2.4	<i>Resultat per brottskategori</i>	<i>20</i>
2.5	<i>Pågående gemensamt utvecklingsarbete och vidtagna insatser i syfte att förbättra utredningsverksamheten</i>	<i>37</i>
Bilaga 1	40
	<i>Polisens uttag av statistik för verksamhetsgrenen utredning och lagföring.....</i>	<i>40</i>
	<i>Åklagarmyndighetens uttag av verksamhetsstatistik.....</i>	<i>40</i>
	<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>41</i>
Bilaga 2	43
	<i>Definitioner av centrala begrepp och resultat</i>	<i>43</i>
	<i>Brottsindelning</i>	<i>46</i>

1 Inledning

I denna helårsrapport redovisar Polismyndigheten (polisen) och Åklagarmyndigheten (ÅM) gemensamt resultatet för verksamheten utredning och lagföring. Redovisningen avser perioden januari till och med december 2014.

I kapitel 1, *inledning*, beskrivs

- återrapporteringskravet enligt 2014 års regleringsbrev
- hur det gemensamma arbetet har bedrivits
- vilka metoder som använts
- allmänna förutsättningar för verksamheten.

I kapitel 2 redovisas en gemensam sammanfattning och bedömning av verksamhetens resultat. I kapitlet ingår också en redovisning av utfall per brottskategori på nationell nivå. I möjligaste mån ges även förklaringar till utvecklingen av utredningsresultatet. Dessutom redovisas pågående gemensamt utvecklingsarbete och insatser i syfte att förbättra utredningsverksamheten.

1.1 Uppdraget

Återrapporteringskravet lämnades av regeringen i december 2013 i respektive myndighets regleringsbrev för 2014. Återrapporteringskravet gavs till dåvarande Rikspolisstyrelsen även om det nu är Polismyndigheten som lämnar redovisningen. I regleringsbrevet anges att Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten [resp. Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen] gemensamt ska analysera och bedöma resultatet och utvecklingen nationellt för verksamheten utredning och lagföring. Även de insatser om myndigheterna gemensamt har vidtagit, eller som pågår, i syfte att förbättra brottsutredningsverksamheten ska redovisas. Rapporten avser perioden januari–december 2014 och redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 31 mars 2015.

1.2 Genomförande och metoder

1.2.1 Projektets arbetsformer och organisation

En arbetsgrupp med representanter från båda myndigheterna har arbetat med genomförandet av uppdraget. Åklagarmyndigheten representerades av medarbetare från ekonomiavdelningen och Polismyndigheten representerades av medarbetare från rikspolischefens kansli, ekonomiavdelningen och utvecklingsavdelningen.¹ Respektive myndighet har haft ansvaret för texter och statistik inom sitt ansvarsområde.

1.2.2 Metoder

För att underlätta redovisningen av resultatutvecklingen har en gemensam brottsstruktur använts. Arbetsgruppen har tagit fram statistiskt underlag för tolv brottskategorier enligt polisens PRR-struktur² på såväl nationell som regional nivå. Det innebär att uppdelningen här skiljer sig från den uppdelning som Åklagarmyndigheten vanligen gör i årsredovisning och andra rapporter. *Ekonomiska brott* ingår i den totala statistiken och i tabeller men analyseras inte särskilt eftersom de hanteras av Ekobrottsmyndigheten och brottskategorin *övrigt (bötesbrott m.m.)* ingår inte heller i polisens analys- och bedömningsunderlag.

I bilaga 1 – 2 i rapporten finns utförligare förklaringar av redovisning av brottskategorier, mått, avgränsningar och bedömningsgrunder.

¹ Polisen omorganiserades 1 januari 2015 och innan representerades medarbetarna av Rikspolisstyrelsens ekonomiavdelning och polisavdelning.

² PRR-struktur står för *Polisens resultatrapporter* och omfattar 12 brottskategorier, för ytterligare beskrivning se bilaga 2.

Polisens och Åklagarmyndighetens mått vad gäller antal är inte direkt jämförbara. Polisens redovisar antal ärenden medan Åklagarmyndigheten redovisar antal brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brott och ett brott kan avse flera misstänkta personer. För varje misstänkt person kan det finnas en eller flera brottsmisstankar. Ett ärende hos åklagare innehåller i genomsnitt 2,5 brottsmisstankar.

Utöver flödet som kommer från polisen kan Åklagarmyndigheten hantera ytterligare brottsmisstankar. Brottsmisstankar kan inkomma från andra myndigheter, exempelvis Tullverket. Dessutom kan brottsmisstankar tillkomma hos Åklagarmyndigheten för ärenden som är inkomna från polisen, exempelvis om ytterligare brott upptäcks under utredningen. Brottsmisstankar skapas även om fler misstänkta tillkommer för brott som redan finns i utredningen.

Vad gäller polisens mått lagföringskvot så redovisas, till skillnad från tidigare redovisningar, genomgående i denna rapport lagföringskvot för både polis- och åklagarledda förundersökningar. Det är en gemensam rapport och redovisning av resultatet vilket gör att både polis- och åklagarledda förundersökningar bör ingå för att bedöma utredningarnas kvalitet.

Huvudsakliga mått som för respektive myndighet används i denna rapport:

Polismyndigheten

- redovisningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av inkomna)
- lagföringskvot (andel positiva lagföringsbeslut av beslutade brottsmisstankar i ärenden som letts av polis och åklagare)

Åklagarmyndigheten

- antal beslut (beslut om lagföring eller avskrivning)
- antal lagföringsbeslut (beslut om åtal, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse eller företagsbot)
- andel lagföringsbeslut av antal brottsmisstankar med beslut (andel brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats av det totala antalet brottsmisstankar med beslut)

1.2.3 Bedömning

Polisens utredningsresultat bedöms utifrån både förändring och utveckling. Med förändring avses skillnaden mellan utfallet för helåret 2014 jämfört med helåret 2013. Med utveckling avses i normalfallet utfallet under de sex senaste åren (2009–2014). Utvecklingen redovisas i de fall det bedöms relevant att sätta förändringen i ett längre perspektiv. De resultatindikatorer som används är sådana som kan sätta utredningsresultat i relation till uppsatta mål, det vill säga ökad brottsupplärning, förbättrad effektivitet och kvalitet. För att bedöma polisens resultat används därför främst resultatindikatorerna redovisningsandel och lagföringskvot.³ Alla övriga indikatorer ingår dock i analysen för de enskilda brottskategorierna. Läs mer om polisens bedömningsgrunder i bilaga 1.

Åklagarmyndigheten bedömer i sin årsredovisning verksamhetsresultatet utifrån ett generellt mål om hög och jämn kvalitet i handläggningen av brottmål. Bedömningen grundas både på de mätbara verksamhetsresultaten i form av nivå och utveckling för t.ex. lagföringsandel och genomströmningstid och på myndighetens utvecklingsåtgärder.

I denna rapport görs dessutom en gemensam bedömning av resultatet av verksamheten utredning och lagföring. Förutsättningarna för lagföring varierar dock mellan olika typer av brott och andra typer av förutsättningar, vilket framgår i följande avsnitt.

³ Redovisningsandelen är andelen ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden och lagföringskvoten är andelen positiva lagföringsbeslut där förundersökning letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar.

1.3 Allmänna förutsättningar för verksamheten

1.3.1 Förutsättningar för att klara upp brott varierar

Det finns ett antal faktorer som påverkar möjligheten att redovisa och klara upp brott. En sådan faktor är att brottskategorierna och brotten i de olika brottskategorierna har olika egenskaper. Dessa egenskaper påverkar resultatnivåerna och förklarar varför resultaten varierar mellan brottskategorierna.

En annan faktor är att alla anmälda brott varken kan eller ska utredas. Detta innebär att alla anmälda brott inte heller kan klaras upp. Förväntningar om en total uppkläring är inte realistiska. Vid bedömning av polisens utredningsresultat är det därför viktigt att förstå på vilket sätt brottets egenskaper och utredningsbarhet påverkar resultatnivåerna.

Det är också så att förändringar i utredningsresultat inte bara beror på vad som händer inom myndigheterna, utan också på vad som händer i vår omvärld. Det är relativt vanligt att förändringar i utredningsresultat beror på faktorer som i varierande grad är svåra eller omöjliga för polisen eller Åklagarmyndigheten att påverka. Det kan exempelvis vara förändringar i brottsstruktur, brottsmodus, anmälningsbenägenhet m.m.

1.3.1.1 Brottsens egenskaper

När man betraktar utredningsverksamhetens resultat skiljer sig resultaten markant åt mellan olika brottskategorier. Redovisningsandelen för brottskategorin våldsbrott är exempelvis på omkring 17 procent, och åklagarna lagför ungefär 30 procent av alla sådana brottsmisstankar där de är förundersökningsledare eller annars beslutar i. För narkotikabrott är motsvarande andelar 65 respektive 85 procent. Även inom varje brottskategori finns det stora variationer i förutsättningarna för att klara upp brott.⁴

Orsaken till dessa skillnader är att olika brott har olika egenskaper som hänger samman med brottsmodus och anmälnings sätt. Dessa olika egenskaper påverkar även utredningsresultaten. Baserat på dess egenskaper kan brott delas in i tre grupper:

1. ingripandebrott
2. offerbrott med interaktion
3. offerbrott utan interaktion

Ingripandebrott

Ingripandebrott har den egenskapen att det samtidigt som man upprättar en brottsanmälan vanligtvis finns en identifierad misstänkt person. Dessa brott som vanligtvis anmäls av polisen, någon annan myndighet eller ett företag är därför förhållandevis enkla att klara upp. Möjligheten att redovisa och klara upp brott är hög i denna kategori. Ingripandebrott består i huvudsak av brottskategorierna narkotikabrott, trafikbrott, tillgrepp i butik, övriga specialstraffrättsliga brott samt vissa bedrägeribrott m.m. och vissa övriga brottsbalksbrott.

I den fortsatta redovisningen utgörs det som benämns ingripandebrott av de tre förstnämnda brottskategorierna (*narkotikabrott*, *trafikbrott* och *tillgrepp i butik*) vilka är de mest renodlade. För åklagarbesluten ingår dessutom brottskategorin *övrigt (bötesbrott m.m.)* i ingripandebrott.

Offerbrott med interaktion

Offerbrott med interaktion har den egenskapen att offret vanligtvis har konfronterats med gärningspersonen och kan ge ett signalement. Relativt ofta är också gärningspersonen bekant med offret. Möjligheten att redovisa och klara upp brott ligger på en mellannivå i denna kategori. Offerbrott med interaktion består i huvudsak av brottskategorierna *våldsbrott* och *övriga brott mot person*.

⁴ En analys av förutsättningarna att klara upp brott redovisas i Brås rapport (2014:17) Varför gav fler poliser inte ökad personuppkläring?

Offerbrott utan interaktion

Offerbrott utan interaktion har den egenskapen att det är mindre vanligt att offret eller någon annan sett gärningspersonen begå brottet. Detta gör att polisen har begränsat med information. Möjligheten att redovisa och klara upp brott är därför låg i denna kategori, i förhållande till övriga grupper. Offerbrott utan interaktion består i huvudsak av brottskategorierna *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *skadegörelsebrott* samt vissa *bedrägeribrott m.m.* och vissa *övriga brottsbalksbrott*.

I den fortsatta redovisningen görs ingen uppdelning på de övergripande grupperna offerbrott med och utan interaktion. Det beror bland annat på att en uppdelning inte helt enkelt låter sig göras baserat på brottskoder.

1.3.1.2 *Uppklaringsbarhet*

Det är inte bara brottets egenskaper som påverkar utredningsresultatet, det påverkas även av uppklaringsbarheten. Som nämnts är förväntningar om en total uppklaringsbarhet inte realistiska. Detta beror till stor del på att polis och åklagare varken kan eller ska utreda alla anmälda brott. Det finns en rad orsaker till detta. En förundersökning behöver till exempel inte inledas om det är uppenbart att brottet inte går att utreda. Det är heller inte alltid motiverat, till exempel av processekonomiska skäl, att lägga ned stora utredningsresurser på att utreda alla brott. Vissa brott kan vara så genuint svårlösta att de åtgärder och resurser som skulle krävas för en utredningsframgång inte står i rimlig proportion till brottets svårhetsgrad. Ibland är det inte ens teoretiskt möjligt att klara upp ett brott, till exempel vid påhittade brottsanmälningar.

Ur detta perspektiv kan brott delas in i ett antal kategorier⁵ utifrån hur möjligt det är att brottet klaras upp och lagförs: Från de brott som omöjligen kan klaras upp, t.ex. gärningar som ej är brott och fall där den misstänkte avlidit, till de som faktiskt lagförs. Däremellan finns de som skulle vara möjliga att utreda men som inte bör utredas av t.ex. processekonomiska skäl samt objektivt sett svårutredda brott och slutligen brott som har förutsättningar att klaras upp men som inte blir uppklarade.

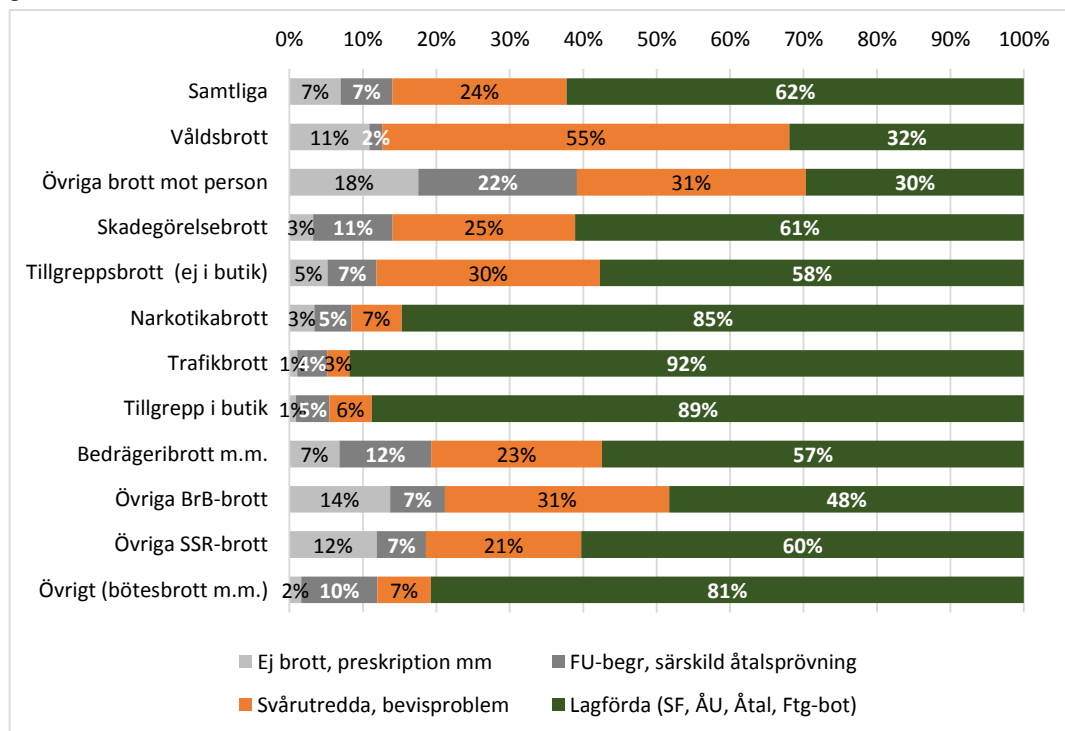
I syfte att skapa en bild av hur mycket som är möjligt att klara upp har Åklagarmyndigheten gjort en uppdelning av samtliga brottsmisstankar som hanterats på myndigheten utifrån ett antal kategorier. Kategorierna avser att spegla vilken typ av handläggning som varit aktuell hos åklagare, vilket i sin tur ger en indikation på förutsättningarna för uppklaringsbarhet. Kategorierna som tagits fram är följande:

- **Ej brott, preskription m.m.** Brottsmisstankar där det under utredningen/handläggningen framkommer att de omöjligen kan leda till lagföreläggning.
- **Förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning.** Brottsmisstankar som inte bör utredas av t.ex. processekonomiska skäl.
- **Svårutredda, bevisproblem.** Inbegriper brottsmisstankar med mycket varierande grad av förutsättning för lagföreläggning, men åtminstone med någon teoretisk möjlighet till detta.
- **Lagföreläggning.** Brottsmisstankar som avslutats med strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal eller företagsbot.
- **Handläggning ska ej ske av Åklagarmyndigheten.** Denna typ av beslut är bortrensade från ”antal beslut” i den här rapporten eftersom de inte innebär att åklagaren tagit ställning i åtalsfrågan. Exempel är att brottsmisstanken ska utredas vidare av annan myndighet och att misstanken redan registrerats.

Nedan framgår fördelningen under 2014 av de fyra kategorier där åklagare tagit ställning i åtalsfrågan. På totalnivå är detta i princip samma fördelning som tidigare år. Därutöver är det 15 procent av samtliga brottsmisstankar där åklagare fattat beslut som faller inom kategorierna *handläggning ska ej ske av Åklagarmyndigheten*.

⁵ I Polisens årsredovisning 2014 redovisas tre kategorier som endast avsåg möjligheten att klara upp brott. Denna redovisning är en kombination av svårigheten att utreda och möjligheten att klara upp brott.

Figur 1. Diagram över uppläringsbarhet per brottskategori. Brottsmisstankar beslutade av åklagare 2014

Av åklagarbesluten avser 14 procent beslut som innebär att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas (ej brott, preskription m.m. och förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning). Ungefär en fjärdedel (24 %) har lagts ned av andra skäl, främst p.g.a. bevisproblem. Det innebär vanligen att det inte gått att bevisa att den eller de som varit misstänkta har gjort sig skyldiga till brottet och en fortsatt utredning inte bedöms kunna förändra bevisläget och leda till fällande dom. Lagföringsbesluten utgör 62 procent.

Som framgår av diagrammet varierar fördelningen mellan dessa olika kategorier av beslut påtagligt mellan olika brottstyper. Fördelningen varierar även om lagföringsandelen kan vara likartad. Det framgår tydligt vid jämförelse mellan grupperna *våldsbrott* och *övriga brott mot person*, där det för den sistnämnda gruppen är klart vanligare att brottsmisstanken avslutats med ett beslut som innebär att den inte kan eller bör utredas vidare.

2 Resultat för verksamheten utredning och lagföring

2.1 Sammanfattning

Här ges en sammanfattning över de viktigaste resultaten för 2014 i jämförelse med föregående år.

- Antalet inkomna ärenden till polisen har ökat med 3 procent (från 1 222 100 till 1 255 600). Det gäller främst *skadegörelsebrott, våldsbrott och övriga brott mot person*.
- Polisen redovisade 170 700 ärenden till åklagare vilket är en minskning jämfört med föregående år (- 4 264, - 2 %). Om man exkluderar de ärenden som normalt innehåller bötesbrott är redovisningen av ärenden oförändrad jämfört med 2013. Antalet redovisade ärenden från polis till åklagare har minskat för hälften av brottskategorierna.
- Andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare (redovisningsandelen) är oförändrad eller har ökat för fem av tio brottskategorier. För fem brottskategorier har redovisningsandelen minskat. Det är framför allt för *trafikbrott* som redovisningsandelen har sjunkit. Antalet inkomna ärenden har ökat tydligt (vilket till en viss del sammanhänger med nedläggningen av verksamhetsstödet Pust⁶).
- Åklagare har fattat närmare 240 000 lagföringsbeslut (åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse) under 2014, vilket i jämförelse med året innan är en nedgång med fem procent. Detta hänger samman med minskningen av ärenden redovisade till åklagare. Andelen lagföringsbeslut av antalet brottsmisstankar med beslut är dock oförändrad, 62 procent.
- Kvaliteten i redovisade ärenden från polis till åklagare fortsätter att öka. Lagföringskvoten i färdiga polis- eller åklagarledda förundersökningar var 92 procent 2014, en ökning med närmare en och en halv procentenhet.
- Genomströmningstiderna för polisens bearbetade ärenden har sammantaget ökat något medan Åklagarmyndighetens genomströmningstider har minskat.
- Svensk polis har vid årsskiftet 2014/15 omorganiserats från att ha varit 23 myndigheter till att bli en sammanhållen myndighet. Syftet är bland annat att skapa förutsättningar för ett bättre verksamhetsresultat och en effektivare utredningsverksamhet. Från första oktober 2014 genomfördes en organisationsförändring av Åklagarmyndigheten så att den geografiskt motsvarar den nya Polismyndighetens organisation, vilket bland annat underlättar samverkan.
- Polisen och Åklagarmyndigheten arbetar tillsammans både nationellt och lokalt på olika områden för att förbättra verksamheten, t.ex. gällande vålds- och sexualbrott i nära relation och skadeståndsutredningar.

Polisen och Åklagarmyndighetens mått vad gäller antal är inte direkt jämförbara. Polisen redovisar antal ärenden medan Åklagarmyndigheten redovisar antal brottsmisstankar. Detta påverkar möjligheten att göra en gemensam bedömning av resultaten.

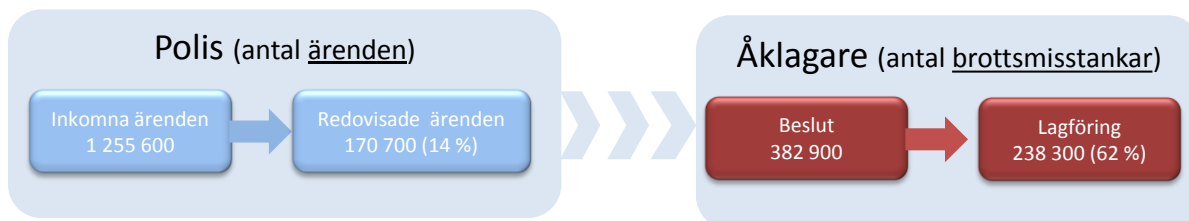
Polisen har i sin årsredovisning för 2014 redovisat att utvecklingen för polisens utredningsverksamhet sammantaget bedöms som oförändrad jämför med 2013. Åklagarmyndigheten har i sin årsredovisning bedömt att det interna målet om att ha en hög och jämn kvalitet i handläggningen av brottmål uppnåtts.

⁶ Se utförligare beskrivning under trafikbrott, avsnitt 2.4.6.

Myndigheterna ser sammanfattningsvis ett fortsatt behov av att utveckla såväl utrednings- och lagföringsverksamheten som den gemensamma statistiska uppföljningen. Vi bedömer att de nya strukturerna ger förbättrade förutsättningar de kommande åren att ytterligare utveckla arbetsformerna för en mer effektiv brottsbekämpning.

2.2 Resultat av utredningsverksamheten

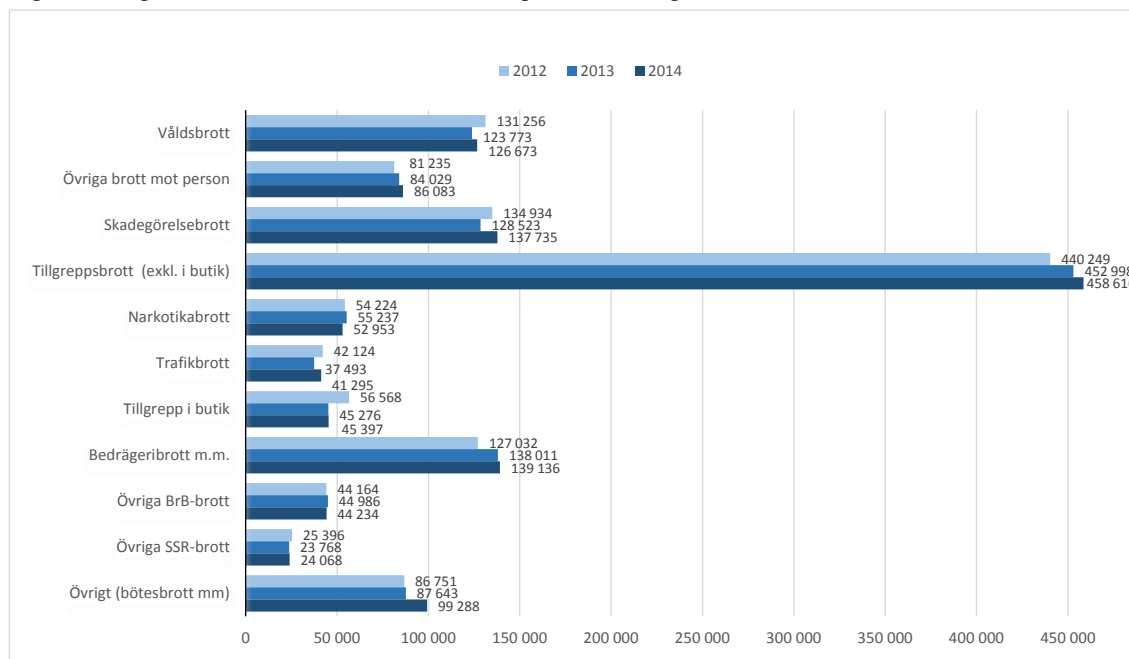
Figur 2. Flödesbild för det totala antalet ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014

Inkomna ärenden till polisen

Inflödet till polisen i form av inkomna ärenden har ökat något (+ 3 %) jämfört med föregående år och uppgår till ungefär 1,26 miljoner ärenden. För de enskilda brottskategorierna ökar antalet inkomna ärenden i framför allt brottskategorierna *skadegörelsebrott*, *tillgrepps-brott*, *trafikbrott*, *våldsbrott* och *övriga brott mot person*. Däremot minskar inflödet i brottskategorierna *narkotikabrott* och *övriga brottsbalksbrott*.

Figur 3. Diagram över antalet inkomna ärenden per brottskategori åren 2012–2014

För ingripandebrotten⁷ har inflödet ökat med 1 procent (+ 1 639) och för de övriga brotten har det ökat med 3 procent (+ 31 905) i jämförelse med föregående år.

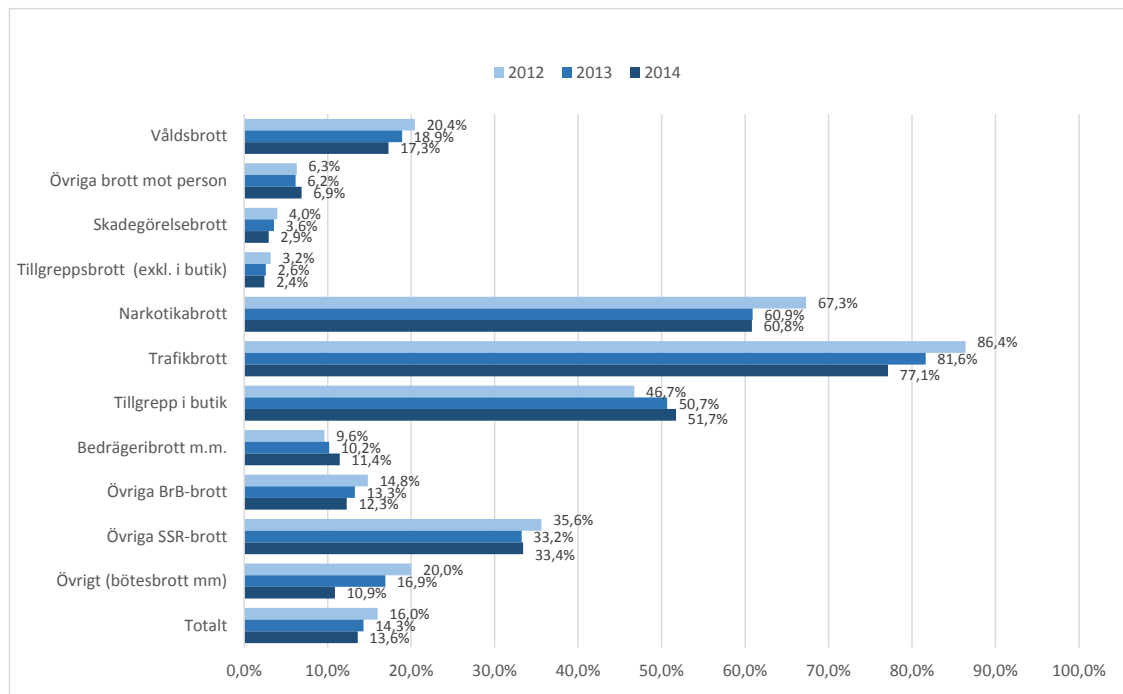
Polisens ärenden redovisade till åklagare

Andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare (**redovisningsandelen**) har visserligen sammantaget haft en något negativ resultatförändring under året, men med flera positiva inslag. Ett sådant positivt inslag är hanteringen av bedrägeribrott. Under de senaste åren har

⁷ Med ingripandebrott för polisen menas *narkotikabrott*, *trafikbrott* och *tillgrepp i butik*, när Åklagarmyndigheten redovisar ingripandebrott ingår dessutom brottskategorin *övrigt (bötesbrott m.m.)* eftersom det för Åklagarmyndigheten innehåller mycket trafikbrott. För dessa brott är det oftast så att när polisen upprättar en brottsanmälan finns det vanligtvis en identifierad misstänkt person.

ett ökat användande av internet och den snabba tekniska utvecklingen bidragit till att bedrägeribrotten ökat kraftigt. Polisens förmåga att hantera det höga inflödet har utvecklats i rätt riktning. Både antalet ärenden som redovisas till åklagaren och kvaliteten i ärendena har ökat.

Figur 4. Diagram över redovisningsandelen per brottskategori åren 2012–2014

De tydligaste positiva förändringarna har inträffat inom brottskategorierna *bedrägeribrott m.m.*, *tillgrepp i butik* och *övriga brott mot person*.

För *bedrägeribrott* har redovisningsandelen ökat marginellt vilket främst förklaras av en mycket kraftig ökning av antalet ärenden som redovisats till åklagare. Huvuddelen av ökningen kan härledas till de utredningar av utpressningsärenden som bedrivits i samverkansområde Syd.

För *tillgrepp i butik* har redovisningsandelen ökat marginellt. Det minskande inflödet kan bero på en förändrad anmälningsbenägenhet inom handeln, som i sin tur kan ha påverkat ärendesammansättningen till att innehålla fler lättutredda ärenden.

För *övriga brott mot person* har redovisningsandelen också ökat marginellt. Detta beror framförallt på ett stort antal redovisade ärenden till åklagare avseende *ofredande mot man/kvinna 18 år eller äldre* i Polismyndigheten Jönköpings län.

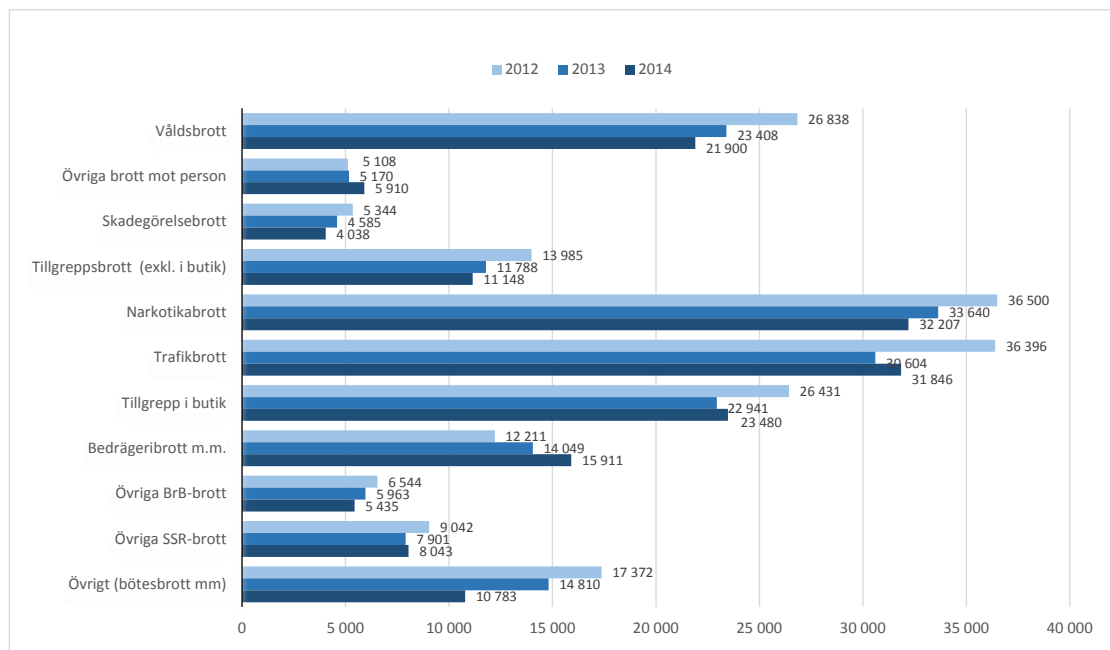
Redovisningsandelen är oförändrad för *narkotikabrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott*.

Negativt är att redovisningsandelen för *våldsbrott* har minskat marginellt vilket framför allt beror på ett minskat utflöde. Negativt är också att redovisningsandelen fortsatt att minska för brottskategorierna *skadegörelsebrott*, *trafikbrott* och *övriga brottsbalksbrott*.

För både ingripandebrotten och de övriga brotten har redovisningsandelen minskat marginellt (- 0,5 respektive - 0,6 procentenheter).

Totalt har antalet ärenden som redovisats till åklagare minskat marginellt men om man exkluderar de ärenden som normalt innehåller bötesbrott är redovisningen av ärenden oförändrad jämfört med 2013.

Figur 5. Diagram över antalet ärenden redovisade till åklagare per brottskategori åren 2012–2014

Beslut av åklagare

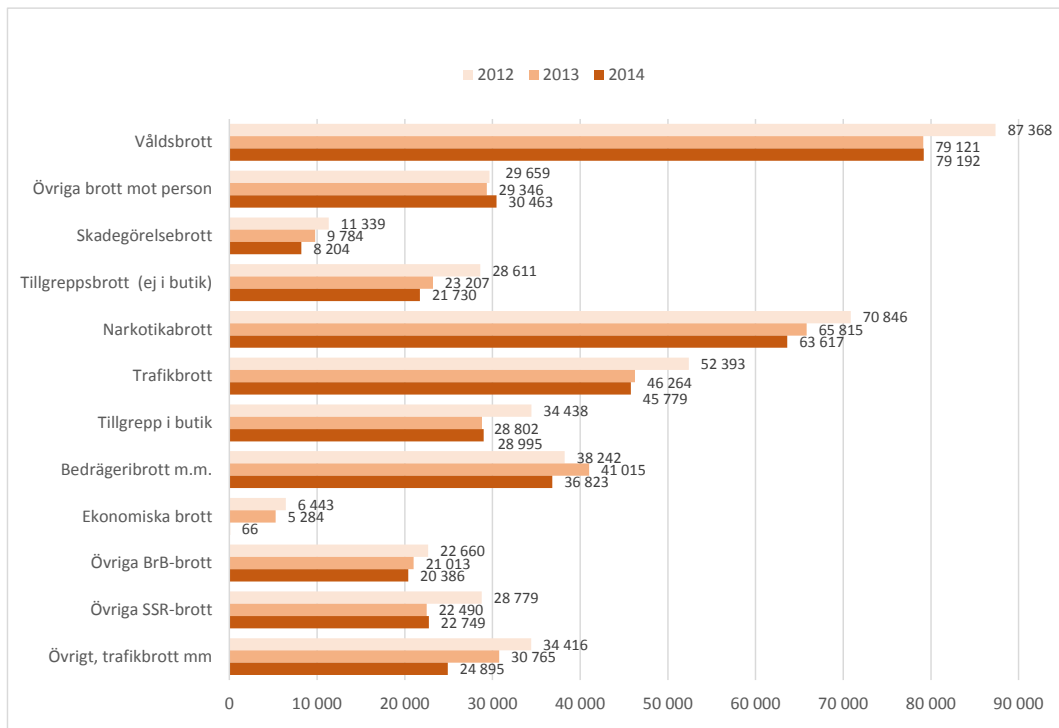
Nedan redovisas beslut om lagföring eller avskrivning, det vill säga beslut som innebär att handläggningen kan betraktas som avslutad. Det räknas ett beslut per brottsmisstanke, vilket innebär att antalet beslut är lika med antalet brottsmisstankar som hanteras.

Antalet beslut av åklagare har minskat de senaste åren, vilket fram till 2013 varit kopplat till ett motsvarande minskande inflöde. Även mellan 2013 och 2014 minskade antalet beslut, från 403 000 till 383 000 (-5 %). En mindre del av denna förändring beror på att de ekonomiska brotten från och med halvårsskiftet 2013 flyttats till Ekobrottsmyndigheten. Det bör också nämnas att antalet inkomna brottsmisstankar avseende *bedrägeribrott* ökat mycket kraftigt mellan 2013 och 2014, men att en stor mängd misstankar vid årsskiftet fortfarande befann sig i utredningsbalans. Det är förklaringen till att antalet beslut har minskat, trots det ökande inflödet.

En uppdelning av besluten på ingripandebrott och övriga brott visar att det varit samma utveckling för båda kategorierna, en minskning med 5 procent. Ingripandebrotten⁸ utgör 43 procent av de beslutade brottsmisstankarna hos åklagare medan *övriga brott* utgör 57 procent. Av de brottsmisstankar där åklagare varit förundersökningsledare är ingripandebrotten en mindre del, endast ca 14 procent, medan resterande 86 procent av åklagarledda förundersökningar utgörs av övriga brottskategorier.

⁸ Med ingripandebrott menas här narkotikabrott, trafikbrott, tillgrepp i butik

Figur 6. Diagram över antalet beslut per brottkategori åren 2012–2014

Antalet beslut minskade eller var i princip oförändrade för de flesta brottstyper, förutom *övriga brott mot person* som ökat något. De största antalsmässiga minskningarna har skett inom brottstyperna *övrigt* som till största delen består av bötesbrott på trafikområdet och *bedrägeribrott*. Sammantaget står dessa brottstyper för tre fjärdedelar av den totala minskningen. Procentuellt sett har också *skadegörelsebrotten* minskat kraftigt.

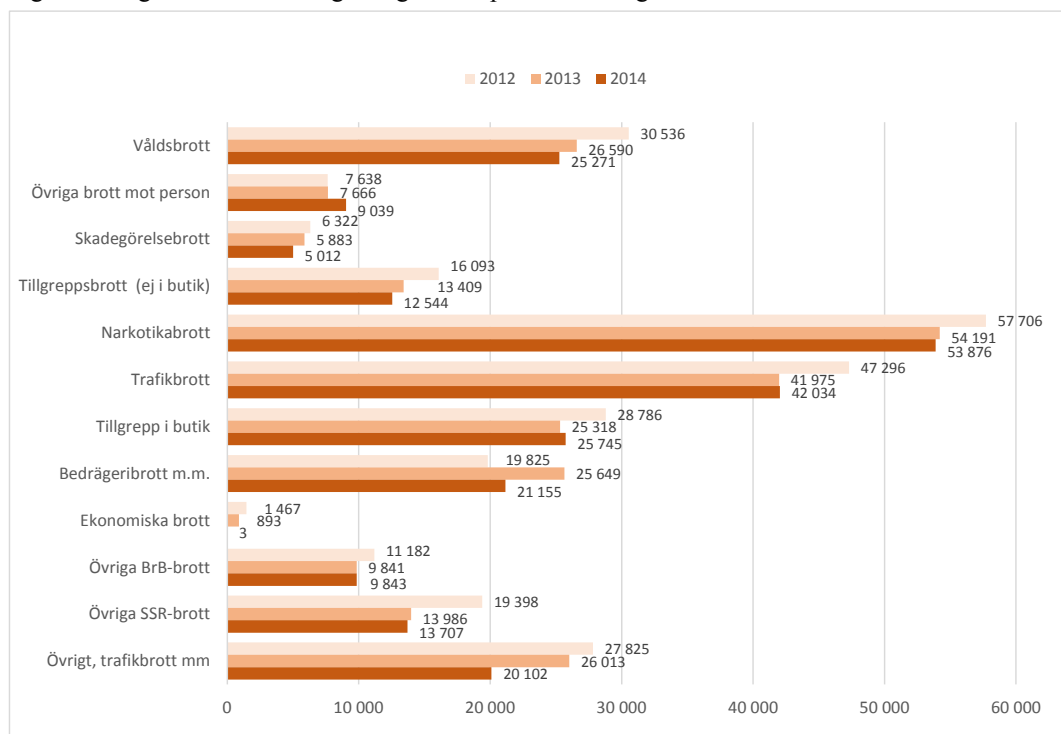
Lagföring

Inom Åklagarmyndigheten följer det totala **antalet lagföringsbeslut** i stort utvecklingen för volymerna av beslut mellan 2013 och 2014. Under 2014 fattades 238 000 lagföringsbeslut, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med 2013.

Lagföringsbesluten består huvudsakligen av beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse.⁹ Sammantaget har dessa minskat i antal på motsvarande sätt som antalet beslut, dvs. en minskning med 5 procent. Strafförelägganden minskade något mer, procentuellt sett, än åtal och åtalsunderlåtelse mellan 2013 och 2014. Detta hänger samman med att brottstypen *övrigt* har minskat kraftigt i volym. För dessa brott, som i huvudsak är rena bötesbrott, är strafföreläggande mer än dubbelt så vanligt som det är i genomsnitt, varför en relativ minskning av dessa brottsmisstankar innebär färre strafförelägganden.

⁹ Även företagsbot räknas som lagföring, men dessa utgör endast en mindre del av lagföringsbesluten (0,2 %)

Figur 7. Diagram över antal lagföringsbeslut per brottskategori åren 2012–2014

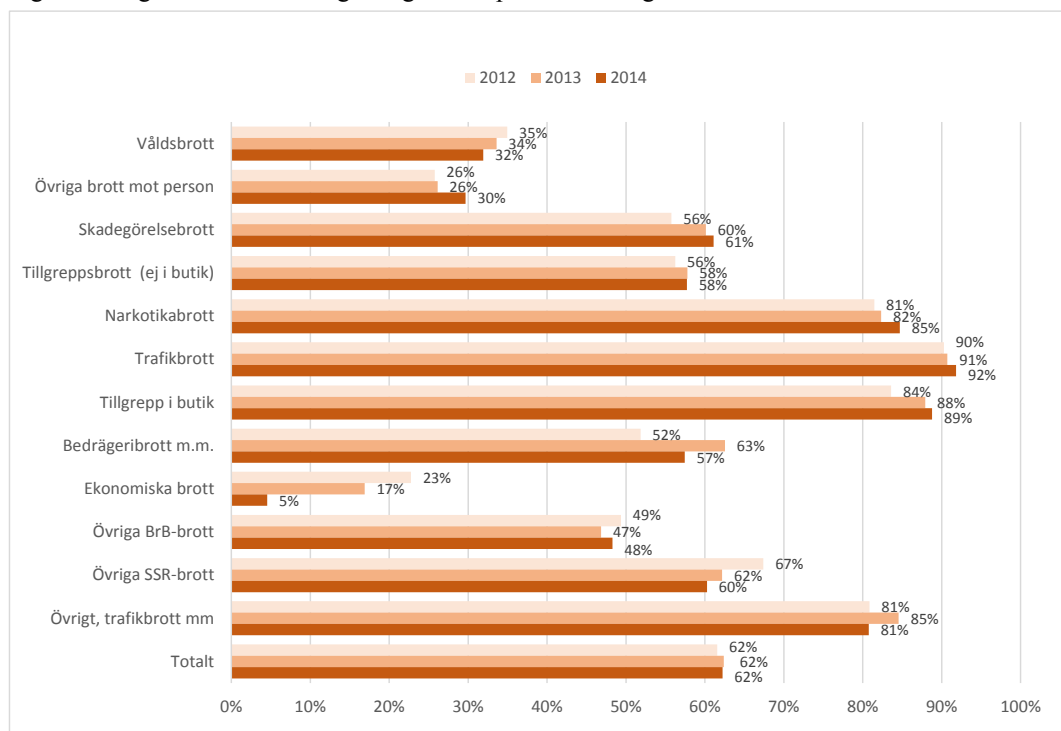
Till skillnad från övriga brottskategorier har lagföringsbesluten mellan 2013 och 2014 ökat kraftigt i antal för *övriga brott mot person*. Ökningen består främst av några stora ärenden avseende sexualbrott mot barn.

En kraftig minskning i antal lagföringsbeslut återfinns bland *bedrägeribrotten*. Detta ska dock ställas i relation till att antalet ökade mycket kraftigt 2013, samt den ovan nämnda omfattande utredningsbalansen. Att denna utveckling skiljer sig från det faktum att polisen samtidigt redovisar fler sådana ärenden till åklagare kan förklaras av att en del bedrägeriärenden innehåller ett mycket stort antal brott, vilket ger utslag i olika antal i respektive myndigheters statistik.

Nedgången i antalet lagföringar är kraftigt också för kategorin *övrigt* (bötesbrott m.m.). För de flesta brottskategorierna är dock förändringarna i antalet lagförda brott små i jämförelse med föregående år.

Vid en övergripande uppdelning på ingripande- och övriga brott framgår att antalet lagföringsbeslut för ingripandebrott minskat något mindre (- 4 %) än för övriga brott (- 7 %).

Figur 8. Diagram över andel lagföringsbeslut per brottskategori åren 2012–2014

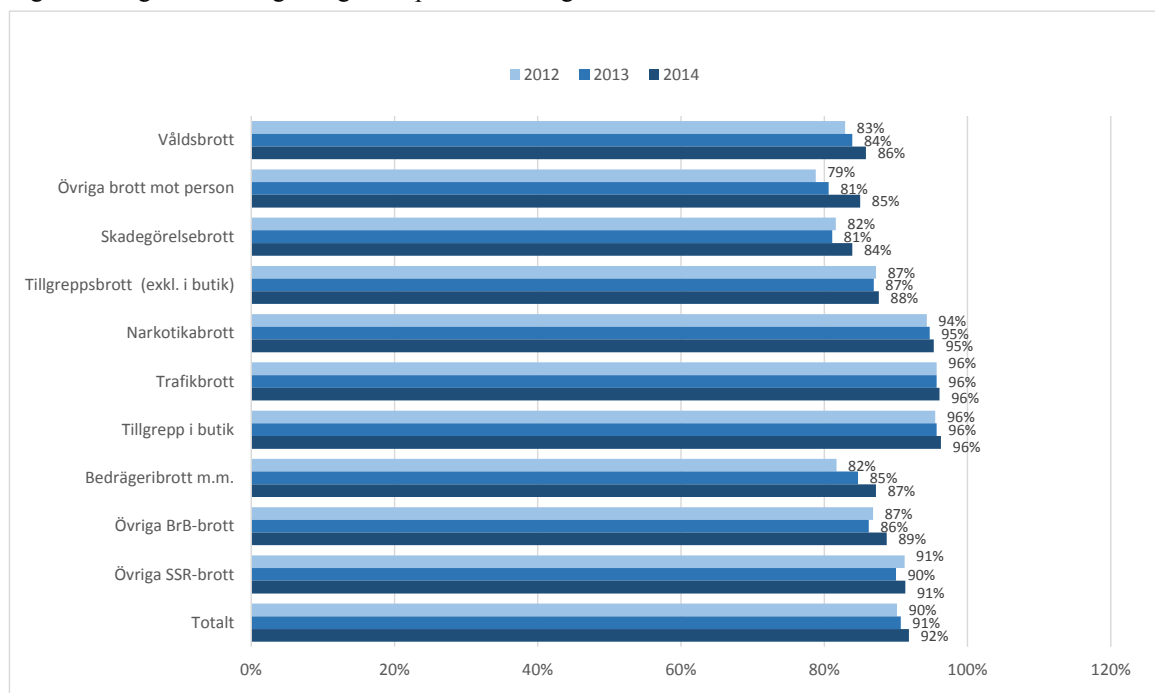
Eftersom antalet beslut och antalet lagföringsbeslut minskat lika mycket är andelen **lagföringsbeslut av antal brottsmisstankar med beslut** oförändrad (62 %). Denna andel har varit relativt stabil mellan 2013 och 2014 för flertalet brottstyper. Dock minskade den med 5 respektive 4 procentenheter för *bedrägeribrott* och brottstypen *övrigt*. Båda kategorierna hade en ovanligt hög andel under 2013. För *övriga brott mot person* ökade andelen, vilket förklaras av ett antal stora ärenden om sexualbrott mot barn.

Lagföringsandelen för ingripandebrotten är hög, sammanlagt 87 procent vilket innebär en mindre ökning sedan 2013 (+ 1 procentenhet). Dessa utredningar är vanligen polisleda och kommer till åklagare för beslut först när utredningen färdigställts. Den sammantagna lagföringsandelen för övriga brott är 44 procent, en minskning med 1 procentenhet.

Utredningarnas kvalitet

Som ett mått på om en förundersökning håller bra kvalitet för lagföringsbeslut används lagföringskvoten. **Lagföringskvoten** (för både polis- och åklagarledda förundersökningar) har totalt sett ökat med 1 procentenhet. Lagföringskvoten har ökat eller är oförändrad för samtliga brottskategorier. Bedömningen är att kvaliteten i utredningsverksamhet har förbättrats.

Figur 9. Diagram över lagföringskvot per brottskategori åren 2012–2014

Lagföringskvoten har ökat något för *övriga brott mot person*, *skadegörelsebrott*, *bedrägeribrott* och *övriga brottsbalksbrott*. För *våldsbrott*, *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *narkotikabrott*, *tillgreppsbrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott* har lagföringskvoten ökat marginellt. För *trafikbrott* är lagföringskvoten oförändrad.

Lagföringskvoten för ingripandebrotten är mycket hög och bedöms inte kunna öka ytterligare.

Även den effektiva lagföringskvoten¹⁰ har ökat eller är oförändrad för flertalet av brottskategorierna. Skillnaden mellan lagföringskvoten och den effektiva lagföringskvoten är dock relativt stor för flera av brottskategorierna. Bedömningen är därför att det finns möjlighet att ytterligare effektivisera resursutnyttjandet genom en ökad användning av förundersökningsbegränsning¹¹. Då kan utredningsresurserna omfördelas till andra brott som man bedömer kan klaras upp.

Polisen bedömer att kvalitetskraven på brottsutredningar har ökat under de senaste åren. Kraven bedöms dels komma från Åklagarmyndigheten och domstolar, dels från polisen internt som en följd av att bland annat lagföringskvoten, som är ett kvalitetsmått, börjat användas som en indikator i resultatbedömningen.

Normalt ska den polisiära förundersökningsledaren redovisa ärenden till åklagare endast när det på goda grunder kan förväntas att åklagaren kommer fatta ett positivt åtalsbeslut¹². Polismyndigheterna för i olika omfattning kvalitetsdialoger med respektive åklagarkammare. Kvalitetsdialogerna kan få till följd att polisen i mindre omfattning än tidigare redovisar ärenden för vilka Åklagarmyndigheten skulle fattat ett negativt lagföringsbeslut, det vill säga man redovisar färre ärenden, men med högre kvalitet. De ökade kvalitetskraven kan också omfatta brottsutredningens innehåll (t.ex. teknisk bevisning som telefonlistor och dna) och format (t.ex. presentationsmaterial) kopplat till förundersökning och domstolsför-

¹⁰ Andel positiva lagföringsbeslut, exklusive åtalsunderlåtelse övrigt, av beslutade brottsmisstankar i ärenden där förundersökning letts av antingen polis eller åklagare.

¹¹ Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar en brottsutredning till att enbart omfatta de mest väsentliga delarna, eller att vissa brott inte alls utreds. Ett vanligt skäl för förundersökningsbegränsning är att personen nyligen har dömts för annan brottslighet och att det nya brottet inte skulle innebära att straffet skärptes.

¹² Riksåklagarens riktlinjer RÅR 2010:1.

handlingar. Ökade kvalitetskrav innebär troligen att brottsutredningarna i medeltal tar längre tid.

Resultatindikatorerna lagföringskvot och effektiv lagföringskvot har en framträdande roll i polisens mängdbrottsuppföljning och i den resultatbedömningsmodell som används för bedömning av utredningsresultatet i tertiärrapporter, årsredovisning och denna rapport. Detta bedöms ha bidragit till att polismyndigheterna prioriterar brottsutredningarnas kvalitet i större omfattning än tidigare. Lagföringskvoten har generellt ökat 2012–2014, både för polisleda och åklagarledda förundersökningar samt totalt.

Ökade externa och interna kvalitetskrav bedöms i kombination med en minskande utredningsresurs¹³ vara en av flera troliga faktorer som orsakat den minskande ärenderedovisningen till åklagare.

Genomströmningstider

För polisen har **medelgenomströmningstiden avseende bearbetade ärenden** (från inledd förundersökning till redovisat ärende till åklagare) totalt sett ökat från 87 till 90 dagar (+ 3 %). Medelgenomströmningstiden har ökat för sex av tio brottskategorier. De brottskategorier där den ökat mest är *trafikbrott* och *bedrägeribrott m.m.*. Däremot har medelgenomströmningstiden minskat kraftigt för *skadegörelsebrott*.

För Åklagarmyndigheten inkluderar den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** även utredningstiden då åklagare är förundersökningsledare. Totalt sett har tiden minskat med 11 dagar till 95 jämfört med 2013. Nästan alla brottstyper uppvisar minskande eller oförändrade tider, undantaget *narkotikabrott* som ökat från 84 till 90 dagar. Längst genomsnittlig tid har *bedrägeribrott m.m.*, *övriga brottsbalksbrott* samt *övriga specialstraffrättsliga brott*.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har totalt sett minskat med 3 dagar jämfört med 2013, från 20 till 17 dagar. För flera brottstyper har tiden minskat kraftigt; det gäller *våldsbrott*, *tillgreppsbrott*, *narkotikabrott*, *tillgrepp i butik*, *övriga brottsbalksbrott* samt *övriga specialstraffrättsliga brott*. De kortare tiderna är ett resultat av bland annat ett aktivt arbete med att hålla de generella balanserna av redovisade brottsmisstankar nere.

¹³ Totalt har den redovisade resurstiden under 2012–2014 för utredning och lagföring minskat med 520 000 timmar. På årsbasis är detta en minskning med knappt 350 årsarbetskrafter (årsarbetskraft = 1 500 timmar).

2.3 Resultatutveckling i siffror

Här följer en tabellredovisning av resultatutvecklingen per brottskategori för perioden januari–december 2012–2014 samt resultatförändring för januari–december 2014 jämfört med motsvarande period föregående år.

2.3.1 Polisen

Tabell 1. Resultatutveckling januari–december 2012–2014 samt resultatförändring januari–december 2013–2014 (procent/procentenheter). Samtliga siffror inkluderar både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Brottskategorier	Antal anmälda brott ¹			Förändring %	Antal inkomna ärenden			Förändring %	Medelgenomströmningstider avseende bearbetade ärenden			Förändring %
	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014
Våldsbrott	169 204	156 285	162 175	4%	131 256	123 773	126 673	2%	88	90	90	0%
Övriga brott mot person	109 430	109 576	112 769	3%	81 235	84 029	86 083	2%	76	82	81	-1%
Skadegörelsebrott	152 677	141 109	150 986	7%	134 934	128 523	137 735	7%	83	87	79	-10%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	468 041	478 369	487 662	2%	440 249	452 998	458 616	1%	62	61	63	2%
Narkotikabrott	95 760	94 302	94 086	0%	54 224	55 237	52 953	-4%	73	80	83	5%
Trafikbrott	60 991	58 643	59 971	2%	42 124	37 493	41 295	10%	44	54	63	18%
Tillgrepp i butik	60 708	48 626	48 906	1%	56 568	45 276	45 397	0%	53	62	58	-6%
Bedrägeribrott m.m.	163 681	174 493	173 254	-1%	127 032	138 011	139 136	1%	130	136	152	12%
Ekonomiska brott ²	1 696	828	234	-72%	660	362	165	-54%	284	282	140	-50%
Övriga BrB-brott	61 851	61 271	58 483	-5%	44 164	44 986	44 234	-2%	115	118	121	3%
Övriga SSR-brott	44 863	33 805	35 586	5%	25 396	23 768	24 068	1%	121	138	137	-1%
Övrigt (bötesbrott mm) ³	107 984	106 025	116 542	10%	86 751	87 643	99 288	13%	67	61	66	8%
Totalt	1 496 886	1 463 332	1 500 654	3%	1 224 593	1 222 099	1 255 643	3%	81	87	90	3%

Brottskategorier	Antal ärenden redovisade till åklagare			Förändring %	Andel ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden			Förändring %-enheter	Antal ärenden redovisade till åklagare per 1 500 utredningstimmar ⁴			Förändring %
	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014
Våldsbrott	26 838	23 408	21 900	-6%	20,4%	18,9%	17,3%	-1,6%	6,9	6,1	5,8	-6%
Övriga brott mot person	5 108	5 170	5 910	14%	6,3%	6,2%	6,9%	0,7%	8,7	8,6	10,1	18%
Skadegörelsebrott	5 344	4 585	4 038	-12%	4,0%	3,6%	2,9%	-0,6%	13,8	12,2	10,5	-14%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	13 985	11 788	11 148	-5%	3,2%	2,6%	2,4%	-0,2%	6,8	5,7	5,7	-2%
Narkotikabrott	36 500	33 640	32 207	-4%	67,3%	60,9%	60,8%	-0,1%	32	31	31	-2%
Trafikbrott	36 396	30 604	31 846	4%	86,4%	81,6%	77,1%	-4,5%	47	40	43	7%
Tillgrepp i butik	26 431	22 941	23 480	2%	46,7%	50,7%	51,7%	1,1%	91,0	79,2	83,2	5%
Bedrägeribrott m.m.	12 211	14 049	15 911	13%	9,6%	10,2%	11,4%	1,3%	22,7	24,3	29,1	20%
Ekonomiska brott ²	227	116	10	-91%	34,4%	32,0%	6,1%	-26,0%	2,1	1,5	0,1	-90%
Övriga BrB-brott	6 544	5 963	5 435	-9%	14,8%	13,3%	12,3%	-1,0%	13,6	12,5	11,2	-11%
Övriga SSR-brott	9 042	7 901	8 043	2%	35,6%	33,2%	33,4%	0,2%	21,8	20,1	21,4	6%
Övrigt (bötesbrott mm) ³	17 372	14 810	10 783	-27%	20,0%	16,9%	10,9%	-6,0%	-	-	-	-
Totalt	195 998	174 975	170 711	-2%	16,0%	14,3%	13,6%	-0,7%	18,4	16,6	16,6	0%

Brottskategorier	Antal bearbetade ärenden per 1 500 utredningstimmar ⁴			Förändring %	Antal öppna ärenden			Förändring %	Andel positiva lagföringsbeslut där FU letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar			Förändring %-enheter
	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014
Våldsbrott	30	28	29	2%	29 603	29 139	29 703	2%	83%	84%	86%	1,9%
Övriga brott mot person	72	68	78	14%	11 376	11 865	11 494	-3%	79%	81%	85%	4,4%
Skadegörelsebrott	54	50	52	5%	4 908	4 748	4 475	-6%	82%	81%	84%	2,8%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	49	49	54	11%	17 649	20 492	19 366	-5%	87%	87%	88%	0,7%
Narkotikabrott	48	49	51	3%	10 339	12 316	11 679	-5%	94%	95%	95%	0,6%
Trafikbrott	55	47	54	14%	4 789	5 883	7 022	19%	96%	96%	96%	0,4%
Tillgrepp i butik	152	128	132	3%	6 708	5 919	5 849	-1%	96%	96%	96%	0,6%
Bedrägeribrott m.m.	123	126	149	18%	30 777	33 670	29 146	-13%	82%	85%	87%	2,5%
Ekonomiska brott ²	5	9	2	-80%	485	77	49	-36%	-	-	-	-
Övriga BrB-brott	56	55	55	0%	9 265	9 601	8 908	-7%	87%	86%	89%	2,5%
Övriga SSR-brott	51	49	53	8%	7 615	7 887	7 666	-3%	91%	90%	91%	1,3%
Övrigt (bötesbrott mm) ³	-	-	-	-	7 088	7 022	7 174	2%	92%	94%	92%	-1,4%
Totalt	53	52	56	9%	140 602	148 619	142 531	-4%	90%	90%	92%	1,4%

¹ Helårssiffror för anmälda brott går ej att få pga. omställning i systemen för Polisens nya organisation. Dessa siffror är skattade.

² Ekonomiska brott hanteras av Ekobrottsmyndigheten.

³ I övrigt ingår brottskoderna 3006, 3101, 3102, 3111, 3112, 3141, 3151, 3161, 3171, 3202, 3204, 3291 och 9001. I lagföringskvot och effektiv lagföringskvot ingår enbart 9001.

⁴ Resultatindikatorerna antal ärenden redovisade till åklagare samt bearbetade ärenden per 1500 utredningstimmar går ej att redovisa för brottskategorin övrigt.

2.3.2 Åklagarmyndigheten

Tabell 2. Resultatutveckling januari–december 2012–2014 samt resultatförändring januari–december 2013–2014 (procent/procentenheter). Siffrorna inkluderar både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Brottskategorier	Antal beslut			Förändring %	Antal lagföringsbeslut			Förändring %	Andel lagföringsbeslut av totalt antal brottsmisstankar med beslut			Förändring %-enheter
	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014
Våldsbrott	87 368	79 121	79 192	0%	30 536	26 590	25 271	-5%	35%	34%	32%	-2%
Övriga brott mot person	29 659	29 346	30 463	4%	7 638	7 666	9 039	18%	26%	26%	30%	4%
Skadegörelsebrott	11 339	9 784	8 204	-16%	6 322	5 883	5 012	-15%	56%	60%	61%	1%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	28 611	23 207	21 730	-6%	16 093	13 409	12 544	-6%	56%	58%	58%	0%
Narkotikabrott	70 846	65 815	63 617	-3%	57 706	54 191	53 876	-1%	81%	82%	85%	2%
Trafikbrott	52 393	46 264	45 779	-1%	47 296	41 975	42 034	0%	90%	91%	92%	1%
Tillgrepp i butik	34 438	28 802	28 995	1%	28 786	25 318	25 745	2%	84%	88%	89%	1%
Bedrägeribrott m.m.	38 242	41 015	36 823	-10%	19 825	25 649	21 155	-18%	52%	63%	57%	-5%
Ekonomiska brott	6 443	5 284	66	-99%	1 467	893	3	-100%	23%	17%	5%	-12%
Övriga BrB-brott	22 660	21 013	20 386	-3%	11 182	9 841	9 843	0%	49%	47%	48%	1%
Övriga SSR-brott	28 779	22 490	22 749	1%	19 398	13 986	13 707	-2%	67%	62%	60%	-2%
Övrigt (bötesbrott mm)	34 416	30 765	24 895	-19%	27 825	26 013	20 102	-23%	81%	85%	81%	-4%
Totalt	445 194	402 906	382 899	-5%	274 074	251 414	238 331	-5%	62%	62%	62%	0%

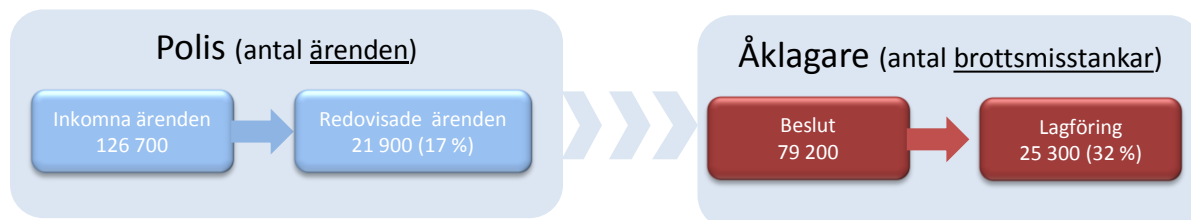
Brottskategorier	Genomströmningstid (från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut)			Förändring %	Genomströmningstid (från färdigt fu-protokoll till åklagarbeslut)			Förändring %
	2012	2013	2014	2013-2014	2012	2013	2014	2013-2014
Våldsbrott	82	84	80	-6%	21	20	15	-24%
Övriga brott mot person	74	78	78	0%	31	20	23	12%
Skadegörelsebrott	73	83	77	-6%	25	22	24	10%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	61	66	60	-10%	23	22	17	-23%
Narkotikabrott	82	84	90	7%	17	18	15	-20%
Trafikbrott	54	50	44	-11%	12	11	10	-9%
Tillgrepp i butik	34	36	28	-22%	12	12	9	-23%
Bedrägeribrott m.m.	178	190	165	-13%	73	45	44	-1%
Ekonomiska brott	336	343	826	141%	108	159	869	445%
Övriga BrB-brott	129	134	127	-5%	29	29	22	-25%
Övriga SSR-brott	103	151	148	-2%	27	31	22	-29%
Övrigt (bötesbrott mm)	70	94	62	-34%	12	6	6	0%
Totalt	98	106	95	-10%	23	20	17	-15%

2.4 Resultat per brottskategori

2.4.1 Våldsbrott

I brottskategorin ingår bland annat *mord, misshandel, våldtäkt, olaga hot och grov kvinnofridskränkning*. Även brottskodsgrupperna *våld i offentlig miljö* och *brott i nära relation* ingår.

Figur 10. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende våldsbrott

Polisen

Tabell 3. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	20,4 %	18,9 %	17,3 %	-1,6
Lagföringskvot (total)	82,9 %	83,9 %	85,8 %	+1,9

Antalet inkomna ärenden har ökat något (+ 2 900, + 2,3 %). Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare minskat (- 1 508, - 6,4 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har minskat marginellt (- 1,6 procentenheter).

Ökningen av antalet inkomna ärenden utgörs bland annat av *olaga hot mot man/kvinna 18 år eller äldre* och *misshandel inomhus*. Det har skett en ökning av inkomna ärenden för drygt hälften av polismyndigheterna men ökningen i Polismyndigheten i Skåne utgör en mycket stor del av den nationella förändringen. Det minskade antalet ärenden redovisade till åklagare består till stor del av ärenden inom brottskodsgrupperna *våld i offentlig miljö* och *misshandel inomhus*.

Utredningsandelen¹⁴ har fortsatt att minska, från 21,6 till 19,9 procent vilket innebär att en allt lägre andel av de ärenden där förundersökning inleds redovisas till åklagare. Det är en förklaring till det minskade antalet redovisade ärenden till åklagare.

Antalet öppna ärenden totalt har ökat marginellt (+ 1,9 %). Ökningen omfattar till mycket stor del ärenden öppna 6 månader eller äldre. Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden är oförändrat 90 dagar.

Lagföringskvoten¹⁵ har ökat marginellt, från 83,9 till 85,8 procent (+ 1,9 procentenheter). De ökande lagföringskvoterna indikerar att kvaliteten i de ärenden som redovisats till åklagare har förbättrats. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten. Polismyndigheten i Västernorrlands län, som för 2013 uppvisade lagföringskvoter som var väsentligt lägre än för övriga polismyndigheter, har under 2014 ökat lagföringskvoten kraftigt.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något negativ.

¹⁴ Andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden.

¹⁵ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *våldsbrott*:

- våldsbrott utgör 21 procent av brottsmisstankar hanterade av åklagare
- antalet beslutade brottsmisstankar har varit oförändrat under de senaste två åren
- den totala lagföringsandelen har minskat något
- genomströmningstiderna har minskat

Kategorin våldsbrott utgör 21 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. Våldsbrott är därmed den största kategorin för Åklagarmyndigheten. Antalet **beslutade brottsmisstankar** var cirka 79 000 vilket är oförändrat jämfört med 2013. Antal brottsmisstankar med åtalsbeslut har minskat med 5 procent mellan 2013 och 2014, från 26 600 till 25 300 brottsmisstankar.

Andelen lagföringsbeslut har minskat något jämfört med 2013, från 34 till 32 procent. Av de 68 procent som inte lett till lagföring har 13 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

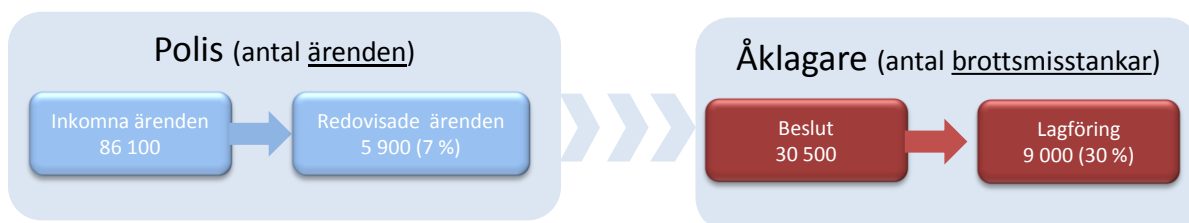
Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** har minskat från 84 till 80 dagar mellan 2013 och 2014.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har minskat från 20 till 15 dagar.

2.4.2 Övriga brott mot person

I brottskategorin ingår bland annat *ofredande, ärekränkning, hemfridsbrott (olaga intrång), dataintrång, sexuellt tvång/övergrepp/ofredande, vållande till annans död, vållande till kroppsskada eller sjukdom* och *människohandel*.

Figur 11. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende övriga brott mot person

Polisen

Tabell 4. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	6,3 %	6,2 %	6,9 %	+ 0,7
Lagföringskvot (total)	78,8 %	80,6 %	85,0 %	+ 4,5

Antalet inkomna ärenden inom brottskategorin har ökat mycket kraftigt under de senaste åren. Sedan 2009 har antalet inkomna ärenden ökat med 31 procent, från drygt 65 700 till drygt 86 000. Denna utveckling hänger samman med att internetanvändandet ökat och att den tekniska utvecklingen bidragit till att fler brott kan begås och att de kan begås mot ett stort antal personer samtidigt.

Sedan föregående år har antalet inkomna ärenden ökat marginellt (+ 2 054, + 2,4 %). Antalet ärenden redovisade till åklagare har ökat kraftigt (+ 740, + 14,3 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har ökat marginellt.

Ökningen av inkomna ärenden utgörs som tidigare främst av *ofredanden mot kvinna/man 18 år eller äldre* och *ärekränkning*. Ökningen av antalet ärenden redovisade till åklagare utgörs

nästan uteslutande av en mycket kraftig ökning av Polismyndigheten i Jönköpings län gällande ärenden med *ofredande mot man/kvinna 18 år eller äldre*.

Antalet öppna ärenden totalt har minskat något (- 3,1 %). Minskningen omfattar uteslutande ärenden öppna 0-6 månader. Även medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden har minskat marginellt, från 82 till 81 dagar (- 0,9 %).

Antalet redovisade utredningstimmar har minskat något (- 3,0 %) samtidigt som antalet bearbetade ärenden ökat kraftigt (+ 10,7 %). Detta innebär att antalet bearbetade ärenden per 1 500 utredningstimmar ökat kraftigt (+ 14,1 %). Antalet bearbetade ärenden har ökat för majoriteten av polismyndigheterna. Utöver i Jönköping har ökningen även varit kraftig i Stockholm och Skåne. Även antalet ärenden redovisade till åklagare per 1 500 utredningstimmar har ökat kraftigt (+ 17,9 %). Det indikerar att arbetsproduktiviteten ökat.

Lagföringskvoten¹⁶ har ökat något, från 80,6 till 85,0 procent (+ 4,4 procentenheter). Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt stor (60–94 %). Polismyndigheterna med de lägsta lagföringskvoterna är Södermanland (59,9 %) och Halland (66,2 %).

Resultatförändringen bedöms sammantagen som positiv.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *övriga brott mot person*:

- antalet beslutade brottsmisstankar har ökat något
- den totala lagföringsandelen har ökat något
- genomströmningstiden från anmälan till åklagarbeslut har varit oförändrad under de senaste två åren medan tiden från inkommet förundersökningsprotokoll har ökat kraftigt sedan 2013 men minskat jämfört med 2012.

Brottskategorin utgör 8 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. Antalet **beslutade brottsmisstankar** har ökat något mellan 2013 och 2014 till att vara drygt 30 000. Antal brottsmisstankar med **lagföringsbeslut** har ökat kraftigt, bland annat för sexualbrott mot barn vilket beror på några stora ärenden under året. Kraftiga ökning har även skett för vållande till kroppsskada respektive till annans död i samband med arbetsolyckor men dessa är betydligt färre till antal. Den totala **lagföringsandelen** är, trots en ökning med 4 procentenheter till 30 procent, relativt låg. Det förklaras delvis av att andelen som avslutats med beslut som innebär att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas är hög, 4 av 10 brottsmisstankar avslutas av åklagare med en sådan motivering.

Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** har varit oförändrad jämfört med föregående år.

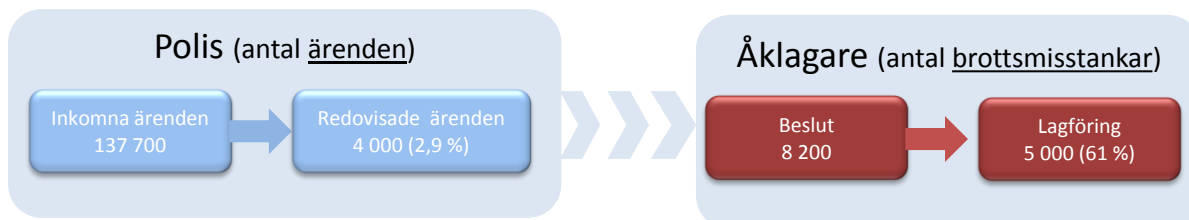
Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har ökat kraftigt sedan 2013 vilket är tvärt emot trenden för samtliga brottsmisstankar. Dock bör nämnas att genomströmningstiden har minskat för brottskategorin sedan år 2012.

¹⁶ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

2.4.3 Skadegörelsebrott

I brottskategorin ingår i huvudsak två brottsgrupper, *klotter* och *övrig skadegörelse*.

Figur 12. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende skadegörelsebrott

Polisen

Tabell 5. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	4,0 %	3,6 %	2,9 %	- 0,6
Lagföringskvot (total)	81,6 %	81,1 %	83,9 %	+ 2,8

Antalet inkomna ärenden har ökat (+ 9 212, + 7,2 %). Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare minskat kraftigt (- 547, - 11,9 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har minskat marginellt (- 0,6 procentenheter).

Ökningen av antalet inkomna ärenden utgörs i huvudsak av brottstyperna *skadegörelse*, *annan skadegörelse (ej klotter)* och *skadegörelse, klotter mot kollektivtrafiken* där majoriteten av ärendena har inkommit vid Polismyndigheten i Stockholms län. Det är brottstyper där en stor andel av de inkomna ärendena avslutas utan att förundersökning inleds. Det är en förklaring till att antalet ärenden redovisade till åklagare inte har ökat för hela brottskategorin trots en ökning av antalet inkomna ärenden. En annan förklaring är att en lägre andel av de bearbetade ärendena har redovisats till åklagare. Utredningsandelen har minskat från 24,7 till 20,3 procent.

Antalet öppna ärenden totalt har fortsatt att minska (- 5,7 %). Minskningen omfattar samtliga tidsintervaller men framförallt ärenden öppna 3–6 månader. Att det till största del inte är äldre ärenden som har avslutats kan vara en förklaring till att medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden trots det har minskat, från 87 till 79 dagar (- 9,5 %).

Antalet redovisade utredningstimmar har minskat något (- 2,1 %) samtidigt som antalet bearbetade ärenden ökat (+ 7,1 %). Detta innebär att antalet bearbetade ärenden per 1 500 utredningstimmar ökat något (+ 4,7 %). Antalet ärenden redovisade till åklagare per 1 500 utredningstimmar har däremot minskat kraftigt (- 13,9 %).

Lagföringskvoten¹⁷ har ökat något, från 81,1 till 83,9 procent (+ 2,8 procentenheter). Den ökande lagföringskvoten indikerar att kvaliteten i de ärenden som redovisats till åklagare har förbättrats.

Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten. Polismyndigheterna i Västmanland och Värmland som för 2013 uppvisade lagföringskvoter som var väsentligt lägre än för övriga polismyndigheter har under 2014 ökat lagföringskvoten mycket kraftigt.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något negativ.

¹⁷ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *skadegörelsebrott*:

- skadegörelsebrott utgör endast 2 procent av brottsmisstankar hanterade av åklagare
- antalet beslut har minskat kraftigt
- den totala lagföringsandelen har ökat något
- genomströmningstiderna ligger relativt stabilt på ett par års sikt men har långsiktigt kortats väsentligt.

Brottskategorin är för Åklagarmyndigheten den minsta av de kategorier som redovisas och utgör endast 2 procent eller 8 000 av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras. Antalet **beslut** har minskat kraftigt de senaste åren, med 16 procent sedan 2013 och med en fjärdedel de senaste två åren. En mycket kraftig minskning har sedan 2012 skett av besluten att förundersökningsbegränsa, vilket rimligen bör kunna tolkas som att motsvarande beslut i stället fattas av polis varför misstankarna aldrig kommer in till åklagare. Detta förklarar dock bara en del av minskningen. En annan delförklaring kan vara de minskande ungdomskullarna.

Antalet brottsmisstankar med **lagföringsbeslut** har minskat i nästan samma utsträckning som antalet beslut sedan 2013, vilket gjort att den totala **lagföringsandelen** har ökat marginellt från 60 till 61 procent. Mellan 2012 och 2013 ökade andelen fyra procentenheter, vilket främst beror på den ovan nämnda minskningen av besluten om att förundersökningsbegränsa. Av de 39 procent som inte lett till lagföring har 14 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas, vilket motsvarar genomsnittet för samtliga brottstyper.

Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** är relativt kort och har minskat från 83 till 77 dagar jämfört med 2013. Genomsnittstiden har varit omkring 80 dagar sedan 2011. Dessförinnan var handläggningstiderna betydligt längre.

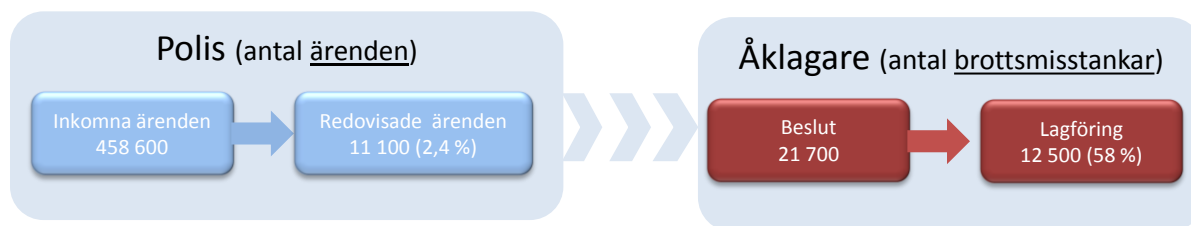
Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har ökat något (2 dagar) sedan föregående år och var 24 dagar under 2014. Även denna genomströmningstid låg tidigare på klart högre nivå (43 dagar 2010).

2.4.4 Tillgreppsbrott (exkl. i butik)

I brottskategorin ingår tillgreppsbrott enligt 8 kap. brottsbalken, exklusive *rån* och *tillgrepp i butik, varuhus o.d.* I brottskategorin ingår också brottskodsgruppen *inbrottsstöld i bostad (inkl. fritidshus)*.

Den 20 december 2012 infördes två nya brottskoder som riktas mot stölder av diesel och bensin. Syftet var att bättre kunna följa utvecklingen av denna typ av stölder. De nya koderna sorteras in under *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*. Tidigare har brottsföreteelsen dels kodats under kategorin *tillgrepp i butik*, dels under andra brottskoder inom *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*. Brottskategorin har således tillförts en stor del nya brott som tidigare redovisats på annan brottskategori. Detta gör att jämförelse med 2012 och tidigare ska göras med försiktighet.

Figur 13. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende tillgreppsbrott (exkl. i butik)

Polisen

Tabell 6. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	3,2 %	2,6 %	2,4 %	-0,2
Lagföringskvot (total)	87,2 %	86,9 %	87,6 %	+0,6

Antalet inkomna ärenden har ökat marginellt (+ 5 618, + 1,2 %). Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare minskat (- 640, - 5,4 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har minskat något¹⁸.

Det ökade antalet inkomna ärenden utgörs framförallt av *tillgrepp av cykel, inbrottsstöld i bostad (inkl. fritidshus)* och *stöld av andra drivmedel*. Det har skett ökning av inkomna ärenden för drygt hälften av polismyndigheterna men ökningen i Gävleborg, Jönköping och Östergötland utgör en mycket stor del av den nationella förändringen. Det minskade antalet ärenden redovisade till åklagare utgörs bland annat av färre redovisade ärenden avseende *stöld utan inbrott i bostad (lägenhet, villa)*, *stöld, snatteri i idrotts-, bad- och sportanläggning (både genom och utan inbrott)* och *stöld, snatteri utan inbrott, annan stöld eller snatteri utan inbrott*.

Utredningsandelen har fortsatt att minska, från 11,8 till 10,4 procent vilket innebär att en allt lägre andel av de ärenden där förundersökning inleds redovisas till åklagare. Det är en förklaring till det minskade antalet redovisade ärenden till åklagare.

Antalet öppna ärenden totalt har minskat (- 5,5 %). Minskningen omfattar samtliga tidsintervaller inklusive ärenden öppna 12 månader eller längre vilket är en förklaring till att medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden har ökat om än marginellt (+ 2,1 %, från 61 till 63 dagar).

Lagföringskvoten¹⁹ har ökat marginellt, från 86,9 till 87,6 procent (+ 0,7 procentenheter). Den ökande lagföringskvoten indikerar att kvaliteten i de ärenden som redovisats till åklagare har förbättrats. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något negativ.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*:

- antalet beslut har minskat kraftigt
- den totala lagföringsandelen har legat på samma nivå som tidigare år

¹⁸ Undantag görs från kriterierna som används för att beskriva förändringen för övriga brottskategorier. En minskning med 0,2 procentenheter är enligt kriterierna en oförändrad nivå men då tillgreppsbrott (exkl. i butik) är en brottskategori med låg redovisningsandel är även minskningar/ökningar på upp till 0,5 procentenheter att anse som väsentliga förändringar. Redovisningsandelen har dessutom minskat jämfört med 2012. Den relativa förändringen 2014 jämfört med 2013 är en minskning med 7 procent.

¹⁹ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

- genomströmningstiderna har minskat.

Brottskategorin utgör 6 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. Antal beslut år 2014 uppgick till drygt 21 000.

Både antalet **beslut** och **antalet lagföringsbeslut** har minskat under de senaste två åren men minskningen har avtagit. **Andelen lagföringsbeslut** ligger kvar på samma nivå som 2013, 58 procent. Av de 42 procent som inte lett till lagföring har 12 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

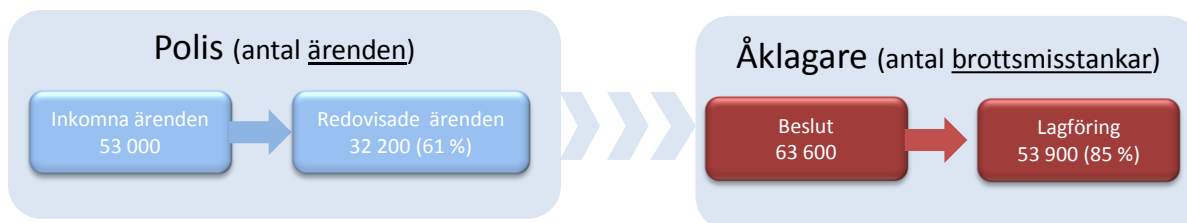
Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** är 60 dagar, vilket är 6 dagar kortare än under 2013.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har minskat från 22 till 17 dagar det senaste året.

2.4.5 Narkotikabrott

I brottskategorin ingår bland annat brottstyperna *innehav, bruk och överlåtelse av narkotika* samt *dopningsbrott*.

Figur 14. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende narkotikabrott

Polisen

Tabell 7. Resultatutveckling 3 år (procent) samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	67,3 %	60,9 %	60,8 %	- 0,1
Lagföringskvot (total)	94,3 %	94,7 %	95,3 %	+0,5

Antalet inkomna ärenden har minskat något (- 2 284, - 4,1 %). Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare också minskat något (- 1 433, - 4,3 %) jämfört med samma period 2013. Detta innebär att **redovisningsandelen** är oförändrad.

Det lägre inflödet av narkotikabrott förklaras framförallt av kategorin *överlåtelse av narkotika* (- 1 397, - 15 %).²⁰ Även den registrerade resurstiden för brottsförebyggande arbete har minskat kraftigt (- 10 %) vilket tillsammans med det lägre inflödet kan tyda på en lägre aktivitet mot området.

Minskningen av antalet ärenden redovisade till åklagare är på samma nivå som för antalet inkomna ärenden. Jämförelsen görs dock från låga nivåer eftersom det föregående år genomfördes ett plattformbyte för Pust vilket medförde en lägre ärenderedovisning samt större volymer av öppna ärenden. I jämförelse med 2012 har antalet redovisade ärenden minskat kraftigt (- 12 %).

Det är framför allt Polismyndigheten i Skåne som bidrar till minskningen av både inkomna ärenden och ärenden redovisade till åklagare.

²⁰ Utfallet här avser utfall till och med november månad eftersom uppgifter för anmälda brott inte finns tillgängligt för helåret 2014.

Redovisningsandelen är visserligen på en oförändrad nivå jämfört med 2013 men den är betydligt lägre jämfört med tidigare år. År 2009 var redovisningsandelen 68 procent vilket jämfört med 2014 är en minskning med drygt 7 procentenheter.

Volymen av, framförallt äldre, öppna ärenden som byggdes upp under föregående år har under första halvåret 2014 bidragit till en högre ärenderedovisning. Antalet öppna ärenden äldre än 6 månader är lägre än 2013 men fortfarande på en något högre nivå än tidigare år. I förhållande till inflödet är nivån hög även om de allra äldsta öppna ärendena, över 12 månader, nu är i nivå med tidigare år.

Eftersom flera av de redovisade ärendena har varit öppna en längre tid (över 6 månader) har även medelgenomströmningstiden ökat (+ 4,5 procent, + 3,6 dagar) och ligger nu på 83,1 dagar.

Lagföringskvoten²¹ har ökat marginellt (+ 0,6 procentenheter) till en nivå på 95,3 procent. Den höga lagföringskvoten indikerar en fortsatt hög kvalitet i de ärenden som redovisats till åklagare. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något positiv.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *narkotikabrott*:

- antalet lagföringsbeslut är oförändrat
- den totala lagföringsandelen har ökat
- genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har ökat medan genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till beslut har minskat.

Brottskategorin är den näst största för Åklagarmyndigheten, den utgör 17 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras, vilket är 64 000 beslutade brottsmisstankar under 2014 för brottskategorin. Av dessa utgör drygt 85 procent innehav och bruk av narkotika, medan 10 procent är överlåtelse. **Antalet lagföringsbeslut** ligger kvar på samma nivå som 2013 men i och med att antalet beslut samtidigt har minskat så ökade andelen lagföringsbeslut med 3 procentenheter till 85 procent. Antalet beslut minskade mest i åklagarområde Syd medan antalet beslut i åklagarområde Stockholm har ökat. Av de 15 procent som inte lett till lagföring har 8 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

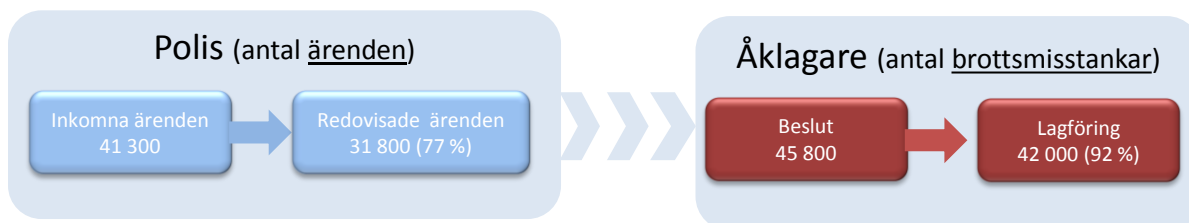
Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** har ökat från 84 till 96 dagar och **genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut** har minskat från 18 till 15 dagar sedan 2013.

²¹ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

2.4.6 Trafikbrott

I brottskategorin ingår brott mot *trafikbrottslagen*, *sjölagen*, *övrig trafiklagstiftning* och *vållande till annans död i samband med trafikolycka*.

Figur 15. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende trafikbrott

I resultatredovisningen av trafikbrott har tolv brottskoder som normalt ingår i brottskategorin exkluderats. Orsaken till detta beskrivs närmare i bilaga 2 under avsnittet *brottsindelning*.

Polisen

Tabell 8. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel ²²	86,4 %	81,6 %	77,1 %	- 4,5
Lagföringskvot (total)	95,7 %	95,7 %	96,1 %	+ 0,4

Antalet inkomna ärenden har ökat kraftigt (+ 3 802, + 10,1 %) jämfört med 2013. Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat något (+ 1 242, + 4,1 %). Det innebär att **redovisningsandelen** har minskat något (- 4,5 procentenheter).

Den ökning av inkomna ärenden som syns i statistiken är till viss del överskattad och har i dessa delar orsakats av Pust-avvecklingen²³. Orsaken är att statistiken omfattar ärenden som tidigare inkommit, avslutats i Pust och överförts till Rar där de på nytt registrerats som inkomna ärenden. Ökningen av inkomna ärenden ska också ses i ljuset av att nivån var ovanligt låg 2013. Trots ökningen var antalet inkomna ärenden 2014 lägre än 2009–2012.

Antalet utfärdade ordningsbot har minskat kraftigt (- 42 831, - 17 %). De förseelsegrupper som svarar för de största minskningarna är *brott mot hastighetsbestämmelser*, *brott mot registrerat fordon m.m.*, *bilbälte* och *beteendebrott*.

I resultatanalysen används normalt resultatindikatorerna öppna ärenden och medelgenomsprövningsstid för bearbetade ärenden som stöd för resultatbedömningen. Båda dessa uppvisar stora förändringar, men dessa har uppkommit i samband med avvecklingen av Pust och kan inte kopplas till förändringar i utredningsprocessen. Utfallen för dessa indikatorer redovisas därför inte här.

Lagföringskvoten²⁴ ligger oförändrad på 96,1 procent. Den oförändrade och mycket höga lagföringskvoten indikerar en fortsatt hög kvalitet i de ärenden som redovisats till åklagare. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Sammantaget bedöms resultatförändringen som negativ.

²² Eftersom tolv brottskoder exkluderats i redovisningen är nivån på redovisningsandelen betydligt högre i denna rapport än i Polisens årsredovisning 2013.

²³ Se bl.a. bilaga 1 – *Läsansvisningar/Särskilt om indelningen av brottskoder*.

²⁴ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *trafikbrott*:

- antalet beslut är oförändrat
- den totala lagföringsandelen har ökat något
- genomströmningstiderna ligger relativt stabilt på ett par års sikt men har långsiktigt kortats väsentligt.

Brottskategorin utgör 12 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten.

Såväl antalet **beslut** som antalet lagföringsbeslut har varit på samma höga nivå under de senaste två åren, cirka 46 000 beslut och 42 000 lagföringsbeslut. **Andelen lagföringsbeslut** har ökat marginellt, från 91 till 92 procent, en ökning som fortsatt från 2012 då andelen var 90 procent. Av de 8 procent som inte lett till lagföring har 5 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har minskat med en dag från 2013 vilket innebär en minskning med 9 procent.

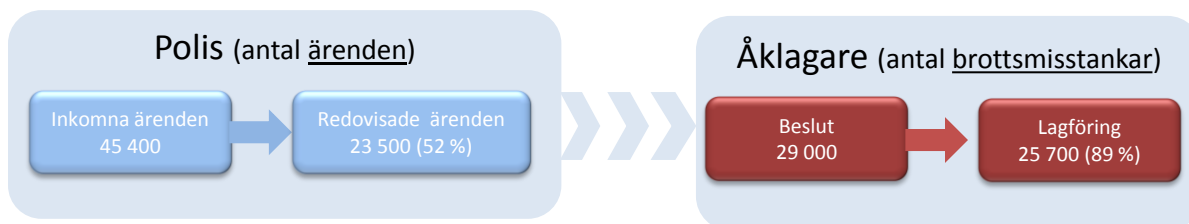
Genomströmningstiden räknat från inkommen anmälan är inte relevant för brottskategorin trafikbrott. Mindre än en tiondel av de brottsmisstankar som hanteras av åklagare ingår i utredningar som leds av åklagare. Övriga kommer till Åklagarmyndigheten först då utredningen slutförts av polis. För denna absoluta majoritet av brottsmisstankar mäts endast handläggningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut.

2.4.7 Tillgrepp i butik

Brottskategorin består av brottskoden *stöld, snatteri utan inbrott från butik, varuhus, kommersiell utställningslokal*.

Den 20 december 2012 infördes två nya brottskoder som riktas mot stölder av diesel och bensin. Syftet var att bättre kunna följa utvecklingen av denna typ av stölder. De nya koderna sorteras in under *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*. Tidigare har brottsföreteelsen dels kodats under kategorin *tillgrepp i butik*, dels under andra brottskoder inom *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*. Detta gör att jämförelse med 2012 och tidigare ska göras med försiktighet.

Figur 16. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende tillgrepp i butik

Polisen

Tabell 9. Resultatutveckling 3 år (procent) samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	46,7 %	50,7 %	51,7 %	+ 1,1
Lagföringskvot (total)	95,5 %	95,7 %	96,3 %	+ 0,5

Antalet inkomna ärenden är oförändrat (+ 121, + 0,3 %) jämfört med samma period 2013. Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat något (+ 539, + 2,3 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har ökat marginellt (+ 1,1 procentenheter).

Antalet inkomna ärenden har minskat kontinuerligt sedan 2009. Enligt Svensk handel²⁵ beror detta troligen inte på en minskad brottslighet, utan snarare på en minskad anmälningsbenägenhet. Man menar att handlarna i allt större utsträckning gör en avvägning mellan värdet på stöldgodset och de resurser en polisanmälan tar i anspråk.

En kraftig minskning av antalet inkomna ärenden skedde mellan 2012 och 2013. Orsaken till detta är att två nya brottskoder infördes i brottskategorin *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*. Dessa två brottstyper, stöld av diesel och stöld av andra drivmedel redovisades tidigare dels under brottskategorin *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, dels under *tillgrepp i butik*.

Vad gäller ökningen av antalet ärenden redovisade till åklagare så är det framför allt Polismyndigheten i Västra Götaland som bidragit till detta.

Förundersökning inleds i större utsträckning av samtliga avslutade ärenden och en större andel ärenden där förundersökning har inletts redovisas också till åklagare. Detta stödjer teorin om handlarnas minskade anmälningsbenägenhet. De brott som väl anmäls till polisen kanske är de mest angelägna brotten, som också har stora möjligheter att utredas.

Lagföringskvoten²⁶ är oförändrad på 96,3 procent. Den mycket höga lagföringskvoten indikerar en fortsatt hög kvalitet i de ärenden som redovisats till åklagare. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som positiv.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *tillgrepp i butik*:

- antalet beslut har ökat något sedan föregående år
- den totala lagföringsandelen är hög och har även ökat något
- genomströmningstiden från inkommet förundersökningsprotokoll till beslut har minskat.

Kategorin tillgrepp i butik motsvarar 8 procent av Åklagarmyndighetens totala antal beslut. Antalet **beslut** har ökat med en procentenhet till 29 000 från att ha minskat kraftigt mellan 2012 och 2013. Antalet beslut i åklagarområde Väst ökar, medan besluten i åklagarområde Stockholm minskar.

Antalet lagföringsbeslut har också ökat något sedan 2013 liksom **andelen lagföringsbeslut** som ökat från 88 till 89 procent. Lagföringsandelen är hög och av de 11 procent som inte lett till lagföring har 5 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

Genomströmningstiden från inkommet förundersökningsprotokoll till beslut minskade med 3 dagar mellan 2013 och 2014.

Genomströmningstiden räknat från inkommen anmälan är mindre relevant för brottskategorin tillgrepp i butik. Endast en mindre del av de brottsmisstankar som hanteras av åklagare (en fjärdedel) ingår i utredningar som leds av åklagare. Övriga kommer till Åklagarmyndigheten först då utredningen slutförts av polis. För denna majoritet av brottsmisstankar mäts handläggningstiden endast från inkommet beslutsunderlag till beslut.

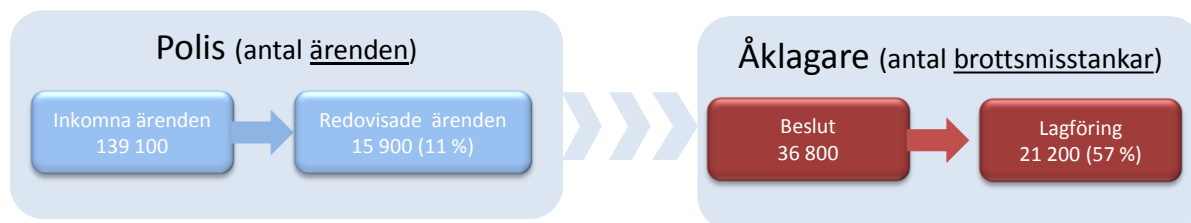
²⁵ Stöld och annat svinn i svenska butiker (Svensk handel 2013).

²⁶ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

2.4.8 Bedrägeribrott m.m.

Brottskategorin består av brott enligt 9 kap. brottsbalken – bedrägeri och annan oredlighet samt bidragsbrottslagen (2007:612).

Figur 17. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende bedrägeribrott m.m.

Polisen

Tabell 10. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	9,6 %	10,2 %	11,4 %	+ 1,3
Lagföringskvot (total)	81,7 %	84,7 %	87,2 %	+ 2,5

Antalet inkomna ärenden har ökat marginellt (+ 1 125, + 0,8 %) jämfört med 2013. Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat kraftigt (+ 1 862, + 13,3 %) Detta innebär att **redovisningsandelen** har ökat marginellt (+ 1,3 procentenheter).

Ökningen av antalet ärenden redovisade till åklagare har främst skett i polismyndigheterna i Skåne och Blekinge. Ökningen kan till stor del hänföras till ett antal mycket stora ärenderedovisningar som inträffat i mars (Skåne och Kalmar), april (Uppsala och Blekinge) samt september (Skåne och Västra Götaland). Ökningen av redovisningsandelen och antal ärenden redovisade till åklagare omfattar lite drygt hälften av polismyndigheterna och är alltså inte generell.

De inkomna ärendena har precis som tidigare dominerats av fyra brottskoder: *bedrägeri, övrigt bedrägeri; bedrägeri, datorbedrägeri; bedrägeri med hjälp av internet och bedrägeri med hjälp av faktura*. Tillsammans omfattar dessa brottskoder ca 80 procent av samtliga inkomna ärenden. Det har dock skett en relativt omfattande strukturell förändring då brottskoden *bedrägeri, datorbedrägeri* har ökat med ca 7 900 ärenden (+ 31 %) och *bedrägeri med hjälp av faktura* minskat med ca 3 500 ärenden (- 21 %) jämfört med 2013.

Det har även skett förändringar avseende ärenden redovisade till åklagare. Även där dominerar fyra brottskoder: *bedrägeri med hjälp av internet; bedrägeri med hjälp av faktura; utpressning; och bedrägeri, övrigt bedrägeri*. Tillsammans omfattar dessa brottskoder drygt 72 procent av alla ärenden redovisade till åklagare. Det som framförallt förändrats är att det tillkommit stora redovisningar av utpressningsärenden. Den kraftiga ökningen av utpressningsärenden kan härledas till de större redovisningar som gjorts av polismyndigheterna i Skåne, Blekinge och Kalmar (se ovan). Det rör sig egentligen om fakturabedrägerier, men de har kodats som utpressning då de som fått fakturorna har hotats med olika åtgärder om fakturan inte betalas.

Antalet öppna ärenden totalt har minskat kraftigt (- 13,4 %) jämfört med motsvarande tidpunkt 2013. Minskningen omfattar samtliga tidsintervall, men framförallt öppna ärenden 3–12 månader.

Lagföringskvoten²⁷ har ökat något från 84,7 till 87,2 procent (+ 2,5 procentenheter). Att lagföringskvoten ökat indikerar att kvaliteten i de ärenden som redovisats till åklagare ytterligare förbättrats.

²⁷ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt stor (67–95 %). Spridningen har dock minskat sedan föregående år. Polismyndigheterna i Västmanland uppvisar dock en lagföringskvot som är väsentligt lägre än övriga polismyndigheters (67,3 %).

Resultatförändringen bedöms sammantagen som positiv.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *bedrägeribrott m.m.*:

- brottskategorin innehåller ärenden med seriebrottslighet och många brottsmisstankar vilket ger stora variationer i statistiken
- antalet beslut har minskat det senaste året
- antalet lagföringsbeslut har minskat kraftigt
- genomströmningstiden från anmälan till åklagarbeslut har minskat kraftigt medan tiden från inkommet förundersökningsprotokoll har minskat marginellt.

Brottskategorin utgör 10 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. Antalet **beslut** har minskat (-10 %) sedan föregående år och **antalet lagföringsbeslut** har minskat ännu mer (-18 %). **Andelen lagföringsbeslut** har därmed minskat, från 63 till 57 procent. Minskningarna ska ses mot bakgrund av att det mellan 2012 och 2013 skedde stora ökningar, varför volymerna för 2014 ungefärligen motsvarar 2012 års nivåer. Av de 43 procent som inte lett till lagföring har 19 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

Bedrägeriärenden kan i vissa fall innehålla extremt många brottsmisstankar, vilket gör att Åklagarmyndighetens statistik kan variera kraftigt mellan åren. Vid årsskiftet fanns också 37 600 brottsmisstankar i denna kategori i status förundersökning pågår (dvs. utredningsbals), vilket är en tredubbling sedan 2012. Balansen innehåller ett antal mycket stora ärenden, vilka kan komma att påverka lagföringsandelen påtagligt om merparten av misstankarna leder till lagföring, alternativt avskrivning.

Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** har minskat från 190 dagar 2013 till 165 dagar 2014. Trots minskningen är genomströmningstiden relativt lång jämfört med andra brottskategorier. Sett över de senaste fem åren är 2014 års genomsnitt det kortaste och trenden är sjunkande.

Även **genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut** ligger på en förhållandevis hög nivå men har en sjunkande trend. Mellan 2013 och 2014 minskade tiden marginellt, från 45 till 44 dagar. År 2010 var denna genomströmningstid över 100 dagar.

Utvecklingen av genomströmningstiderna kan kopplas till det fokus som lagts på bedrägeri- och bidragsbrotten under senare år. En strategi för arbetet mot dessa brott har utarbetats, och tillsammans med polisen har man också inom många av de lokala samverkansforumen valt att fokusera på lagföringen av dessa brott. Det är troligen en delförklaring till de uppnådda resultaten.

2.4.9 Ekonomiska brott

Brottskategorin består bland annat av brott enligt *11 kap. brottsbalken – brott mot borgenärer m.m.*, *skattebrottslagen (1971:69)* och *lagen om näringsförbud (1986:436)*.

Den samlade ekobrottsbekämpningen har från och med den 1 juli 2013 tagits över av Ekobrottsmyndigheten som fram till dess endast ansvarade för länen i storstadsområdena och vissa angränsande län. Det innebär att statistiken för 2013 i princip avser beslut fattade under de första sex månaderna. Överförandet av ansvar har förberetts genom omfattande ärendegenomgångar som resulterat i beslut att lägga ned många förundersökningar. Det är

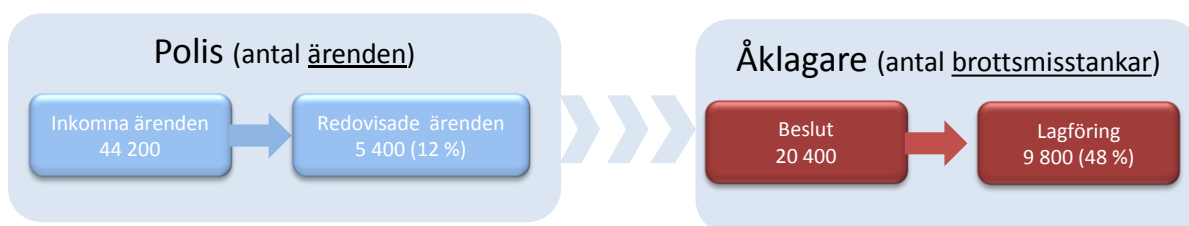
den bakomliggande förklaringen till de stora förändringar mellan åren som framgår av statistiken.

Eftersom denna brottstyp inte längre handläggs vid polisen och Åklagarmyndigheten kommenteras inte statistiken vidare, trots att vissa kvarvarande ärenden genererat ett mindre antal beslut.

2.4.10 Övriga brott mot brottsbalken (BrB-brott)

Brottskategorin består av ett antal kapitel i brottsbalken. De mest betydande är 10 kap. brottsbalken – *förskingring och annan trolöshet*.

Figur 18. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende övriga brottsbalksbrott

Polisen

Tabell 11. Resultatutveckling 3 år (procent) samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	14,8 %	13,3 %	12,3 %	- 1,0
Lagföringskvot (total)	86,8 %	86,2 %	88,7 %	+ 2,6

Antalet inkomna ärenden har minskat marginellt (- 752, - 1,7 %) jämfört med motsvarande period 2013. Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare minskat (- 528, - 8,9 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** har minskat marginellt (- 1,0 procentenheter).

Det minskade inflödet av ärenden bryter den stigande trend som har pågått under de senaste fem åren. Även om inflödet har minskat så har brottstypen *olovligt förfogande, annat olovligt förfogande*, fortsatt att öka. Olovligt förfogande kan exempelvis innebära att en person säljer sin cykel, men innan den har hämtats av köparen säljs den till ytterligare en person. Ett annat exempel är om en person av misstag har fått en stor summa pengar insatt på sitt bankkonto. Personen inser att det måste ha skett något slags misstag, men trots detta tar personen ut pengarna från kontot och köper diverse saker för dem. År 2009 låg antalet inkomna ärenden för denna brottstyp på drygt 3 900, medan det 2014 ligger på drygt 12 100, vilket motsvarar 27 procent av det totala inflödet för brottskategorin. Utvecklingskurvan liknar den som bland annat bedrägeribrotten har, och det gör att brottstypen kan antas vara relaterad till den ökade handeln via internet. Utredningsbarheten²⁸ för denna brottstyp är ungefär hälften så stor som för hela brottskategorin och redovisningsandelen ligger på 2,5 procent (+ 0,1 procentenheter). Detta har påverkat utvecklingen av redovisningsandelen för hela brottskategorin som haft en minskande trend de senaste fem åren.

Vad gäller minskningen av antalet ärenden till åklagare är det framför allt Polismyndigheten i Stockholm som bidragit till detta.

Antalet öppna ärenden totalt har minskat (- 693, - 7,2 %). Antalet öppna ärenden äldre än 12 månader är dock oförändrat (- 3, - 0,2 %). Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden har ökat något (+ 2,5 %) jämfört med motsvarande period 2013, och ligger nu på knappt 121 dagar.

²⁸ Andelen bearbetade ärenden, dvs. där förundersökning har inletts, av antalet avslutade ärenden.

Lagföringskvoten²⁹ har ökat något, från 86,2 till 88,7 procent (+ 2,5 procentenheter). Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något negativ.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *övriga brottsbalksbrott*:

- antalet beslut har minskat medan antal lagföringsbeslut har varit oförändrat
- andelen lagföringsbeslut har ökat något
- genomströmningstiderna har minskat.

Brottskategorin är för Åklagarmyndigheten den näst minsta av de kategorier som redovisas och utgör 5 procent av det totala antalet brottsmisstankar som hanteras. Antalet **beslut** har minskat med 3 procent till cirka 20 000 år 2014 och **antalet lagföringsbeslut** är oförändrat jämfört med år 2013. **Andelen lagföringsbeslut** har ökat något till att för 2014 vara 48 procent. Av de 52 procent som inte lett till lagföring har 21 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

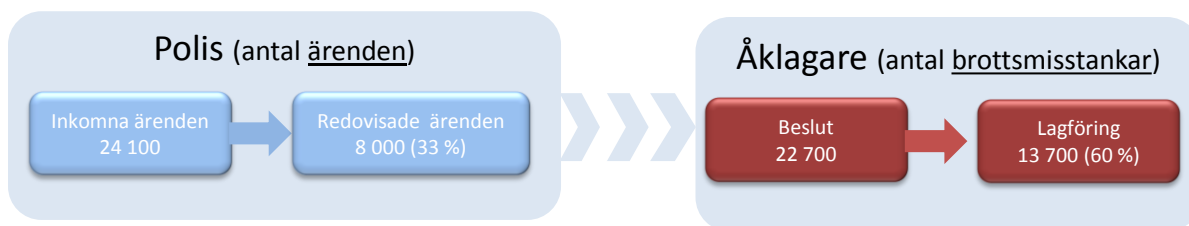
Den **genomsnittliga tiden från inkommen anmälan till beslut** har minskat, från 134 dagar 2013 till 127 dagar 2014.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har minskat, under 2012 och 2013 var genomströmningstiden 29 dagar och under 2014 22 dagar.

2.4.11 Övriga specialstraffrättsliga brott (SSR-brott)

I brottskategorin ingår brott mot specialstraffrätten, exklusive *trafikbrottslagen* och *narkotikastrafflagen*. Brott mot specialstraffrätten kan exempelvis omfatta *alkohollagen*, *miljöbrott*, *dopningslagen* och *varusmuggningslagen*.

Figur 19. Flödesbild för ärenden och brottsmisstankar januari–december 2014 avseende övriga specialstraffrättsliga brott

I resultatredovisningen av övriga specialstraffrättsliga brott har brottskod 9001³⁰, som normalt ingår i brottskategorin, exkluderats. Orsaken till detta beskrivs närmare i bilaga 1 – *Läsansvisningar/särskilt om indelningen av brottskategorier*.

Polisen

Tabell 12. Resultatutveckling 3 år samt resultatförändring 1 år (skillnad i procentenheter)

Resultatindikator	2012	2013	2014	Skillnad 2013–2014
Redovisningsandel	35,6 %	33,2 %	33,4 %	+ 0,2
Lagföringskvot (total)	91,2 %	90,0 %	91,3 %	+ 1,3

²⁹ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

³⁰ Brottskod 9001 – Används för bötesbrott eller andra brott som inte tagits upp i denna förteckning men som omfattas av anmälnings- och misstankerutinen.

Antalet inkomna ärenden har ökat marginellt (+ 300, + 1,3 %). Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare också ökat marginellt (+ 142, +1,8 %). Detta innebär att **redovisningsandelen** är oförändrad.

Antalet öppna ärenden totalt har minskat något (- 2,8 %) jämfört med motsvarande tidpunkt 2013. Minskningen avser ärenden som varit öppna 0–12 månader. Antalet öppna ärenden äldre än 12 månader har däremot ökat (+ 3,8 %).

Antalet utfärdade ordningsbot har minskat kraftigt (- 1 322, -18 %) jämfört med 2013. I stort sett hela minskningen avser förseelsekoderna *förargelseväckande beteende genom offentlig uriner* och *förseelse mot förbud i kommunal föreskrift att på allmän plats förtära alkoholdryck*. Detta är en tydlig indikation på att polisens aktivitet inom dessa områden minskat.

Polisens utredningsstöd Pust avvecklades under 2014. Avvecklingen har inneburit att de trafikbrott som under en period redovisades på brottskod 9001 åter redovisas på sina ordinarie trafikbrottskoder. Avvecklingen har därför också möjliggjort en granskning av månadsutfallen på brottskod 9001 för perioden innan plattformbytet i Pust jämfört med perioden efter avvecklingen.

Granskningen har visat att inkomna ärenden och ärenden redovisade till åklagare minskat till normala nivåer, vilket också innebär att redovisningsandelen numera ligger på samma nivå som innan Pust driftsattes.

Lagföringskvoten³¹ har ökat marginellt från 90,0 till 91,3 procent (+ 1,3 procentenheter). Den marginellt ökande och mycket höga lagföringskvoten indikerar en fortsatt hög kvalitet i de ärenden som redovisats till åklagare. Spridningen av lagföringskvoten mellan polismyndigheterna är relativt liten.

Resultatförändringen bedöms sammantagen som något positiv.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *övriga specialstraffrättsliga brott*:

- Antalet beslutade brottsmisstankar har förändrats marginellt mellan 2013 och 2014
- lagföringsandelen har minskat två procentenheter
- genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till beslut har minskat tre dagar men ligger på en hög nivå
- tiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut har minskat nio dagar.

Brottskategorin utgör 6 procent av antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. Antalet **beslut** har ökat marginellt sedan föregående år (1 %) och var 22 700 under 2014. Jämfört med 2012 har antalet minskat kraftigt, vilket förklaras av att det då fattades beslut om åtal i ett ärende som berörde närmare 3 500 brottsmisstankar. Därefter har inga sådana stora ärenden beslutats i denna brottskategori. **Antalet lagföringsbeslut** har sedan 2013 minskat med ca 2 procent, vilket innebär att **andelen lagföringsbeslut** också minskat i motsvarande utsträckning, från 62 till 60 procent. Av de 40 procent som inte lett till lagföring har 19 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

Brottskategorin är sammansatt av många olika typer av brott. Det går inte att identifiera någon särskild kategori eller något enskilt ärende som påverkat utvecklingen avseende lagföring mellan 2013 och 2014.

Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** var 148 dagar under 2014, en minskning med tre dagar från 2013. Trots

³¹ Avser både polis- och åklagarledda förundersökningar.

minskningen är nivån förhållandevis hög. Det är främst miljöbrott och arbetsmiljöbrott som står för de långa genomströmningstiderna, i genomsnitt över 250 dagar för dessa underkategorier. **Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut** följer den allmänna trenden med kortade tider. I denna brottskategori har den minskat från 31 till 22 dagar sedan 2013.

2.4.12 Övrigt (bötesbrott m.m.)

Polisen redovisar och bedömer inte denna brottskategori. Detta eftersom anpassningar till olika system och för olika ändamål har gjort att det dels registrerats trafikbrott på andra brottskoder och dels att det registrerats trafikolyckor som inte är brott på vissa brottskoder. Dessa trafikolyckor går inte vidare till åklagare vilket gör att åklagarens inflöde för denna brottskategori fortfarande går att redovisa och bedöma. Polisen har däremot gjort en granskning av vissa brottskoder som redovisas nedan.

Polisen

Granskning av exkluderade brottskoder

Polisens utredningsstöd Pust har avvecklats under 2014. Avvecklingen har inneburit att de trafikbrott som under en period redovisats på brottskod 9001 åter redovisas på sina ordinarie trafikbrottskoder. Avvecklingen har därför också möjliggjort en granskning av utfallet för dessa trafikbrottskoder för perioden innan driftsättningen av Pust jämfört med perioden efter avvecklingen.

Granskningen har visat att inkomna ärenden sammantaget har ökat till normala nivåer, men att ärenden redovisade till åklagare sammantaget ligger på betydligt lägre nivåer än tidigare även om en viss återhämtning skett under årets sista månader.

Den lägre nivån för redovisningsandelen omfattar dock inte samtliga exkluderade brottskoder utan endast brottskoderna

- 3101 – Vårdslöshet i trafik
- 3111 – Beteendebrott
- 3171 – Övriga trafikbrott

En möjlig förklaring till den lägre redovisningsandelen som flera av polismyndigheterna uppgett är att det under vår/sommar har lagts ned betydande resurser på att avsluta ärenden i Pust (antingen genom nedläggning eller genom förundersökningsbegränsning) istället för att föra över dem till Rar. Redovisningen av ärenden till åklagare har då blivit lidande.

Åklagarmyndigheten

Sammanfattningsvis kan följande noteras för handläggningen vid Åklagarmyndigheten för kategorin *övrigt (bötesbrott m.m.)*:

- antalet beslutade brottsmisstankar har minskat kraftigt mellan 2013 och 2014
- lagföringsandelen har minskat 4 procentenheter
- tiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut är liksom föregående år i genomsnitt 6 dagar.

Brottskategorin utgör 7 procent av antalet brottsmisstankar som hanteras av Åklagarmyndigheten. De ärenden som ingår i denna kategori utgörs huvudsakligen av brott med endast böter i straffskalan. Dessa är främst trafikbrott, som inom Åklagarmyndigheten handläggs koncentrerat vid två åklagarkammare, en inom åklagarområde Nord och en inom Syd. Denna koncentration var tidigare en försöksverksamhet som under 2014 har permanentats. Syftet med koncentrationen har varit snabbare handläggning, ökad enhetlighet, högre kompetensnivå som underlag för rätts- och verksamhetsutveckling samt att bättre tillgodose polisens önskemål om en varaktig kontaktyta för utveckling och erfarenhetsutbyte.

Antalet **beslut** har minskat kraftigt sedan föregående år (-19 %) och var 24 900 under 2014. Mellan 2010 och 2014 har antalet beslutade brottsmisstankar minskat med 44 procent. **An-**

talet lagföringsbeslut har minskat något mer sedan 2013 (- 23 %). Andelen **lagföringsbeslut** har därmed minskat från 85 procent 2013 till 81 procent 2014. Förra årets lagföringsandel var den högsta under de senaste fem åren, varför nedgången kan betraktas som en återgång till mer normal nivå. Av de 19 procent som inte lett till lagföring har 12 procentenheter avslutats med beslut som anger att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas.

Den genomsnittliga **genomströmningstiden från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut** minskade från 94 till 62 dagar. Detta mått, som avser att fånga handläggningstiden för åklagarledda utredningar, är dock mindre relevant här eftersom majoriteten av bötesbrotten ingår i polisledda förundersökningar. Antalet misstankar till underlag för måttet är därför mycket litet.

Genomströmningstiden från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut var under 2014 oförändrat kort jämfört med 2013, 6 dagar. Tiden har halverats på två års sikt, från 12 dagar 2012.

2.5 Pågående gemensamt utvecklingsarbete och vidtagna insatser i syfte att förbättra utredningsverksamheten

Från och med den 1 januari 2015 omorganiserades svensk polis från att ha varit 23 myndigheter till att bli en sammanhållen myndighet. Omorganisationen är den största förvaltningsreformen i Sverige i modern tid. Syftet är bland annat att

- skapa förutsättningar för ett bättre verksamhetsresultat och en effektivare utredningsverksamhet
- stärka den lokala närvaron och tillgängligheten utifrån den lokala problembilden
- genom medborgardialoger öka medborgarnas insyn, förståelse för och delaktighet i polisens verksamhet.

Den önskade effekten av detta är ökad trygghet för medborgarna och ett ökat förtroende för polisens arbete. Omorganisationen har också skapat förutsättningar för ökad samverkan med Åklagarmyndigheten.

Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten gav en projektgrupp uppdraget att utforma förslag på hur utredningsverksamheten i den nya myndigheten skulle bedrivas. Gruppen, som leddes av en åklagare, bestod av representanter från RPS, polismyndigheterna och Åklagarmyndigheten. I arbetet kartlades bl.a. utredningsprocessen, kompetensbehov, framgångsfaktorer, ledning och styrning samt organisation. Slutrapporterna i projektet, som presenterades under 2013 och början av 2014, låg till grund för de beslut som fattades om den nya Polismyndigheten och utgör också ett värdefullt underlag i det fortsatta genomförandet under 2015.

Den 1 oktober 2014 genomfördes en organisationsförändring inom Åklagarmyndigheten som innebär att den operativa verksamheten delades in i sju geografiska åklagarområden och en nationell åklagaravdelning. Syftet med organisationsförändringen är:

- ökad flexibilitet och minskad sårbarhet. Genom att flera åklagarkammare knyts närmare varandra kan exempelvis tillfälliga variationer i arbetsbelastningen utjämnas genom att kamrarna avlastar varandra.
- samverkan med polisen. Åklagarmyndighetens organisation motsvarar geografiskt den nya Polismyndighetens, vilket underlättar samverkan.
- förbättrad styrning och uppföljning. Verksledningen får nu åtta kontaktpunkter i den operativa verksamheten istället för 39. Områdescheferna ingår i myndighetens ledningsgrupp, vilket innebär att den operativa verksamheten knyts närmare ledningen.

2.5.1 Åtgärdsplaner för ökad lagföring

Regelbundna samverkansmöte på såväl nationell som lokal nivå har fortsatt under året. Vid dessa möten, som skett i en allt mer strukturerad form, har bland annat frågan om lagföring hanterats. Det myndighetsgemensamma arbetet med att i de lokala samverkansforumen

försöka hitta förutsättningar för hur fler anmälda brott ska kunna utredas och leda till lagföring har fortsatt under året. Uppdraget avslutades med att flyttas ut i den ordinarie verksamheten. De flesta lokala forumen valde under projekttiden att arbeta med bedrägerier, brott i nära relation och våld i offentlig miljö. Utvärderingen visade bland annat

- att samverkan mellan polis och åklagare har intensifierats ytterligare
- att kvaliteten generellt har förbättrats i utredningarna
- att en väsentlig förbättring skett av hanteringen av bedrägeribrott.

2.5.2 Bästa arbetssätt för vålds- och sexualbrott i nära relation och mot barn

Brottsområdena har under året varit prioriterade inom båda myndigheterna. På de flesta såväl polismyndigheter som åklagarkammare har det funnits särskilda enheter som hanterar de aktuella ärendetyperna och dessa enheter/team samverkar i förhållandevis stor omfattning, utöver i den gemensamma operativa hanteringen, också med exempelvis gemensamma utbildningsinsatser.

Arbetet med att införa det myndighetsgemensamma Metodutvecklingsprojektet har fortsatt även under 2014. Vad gäller barnärenden så fortsätter utvecklingen med allt fler gemensamma verksamheter i så kallade Barnahus.

Inom respektive myndighet pågår också andra projekt som påverkar även den andra myndigheten. Inom Åklagarmyndigheten pågår projekt om kontaktförbud och arbetet i projektet ”Barn som vittnen”. Arbetet med kontaktförbud har syftat till att höja kvaliteten i handläggningen och att främja enhetligheten. Under 2014 utvecklades handboken ytterligare (bland annat i avsnitten om kommunikation, sekretess och partsinsyn) och ett erfarenhetsseminarium med inriktning mot riskbedömning och proportionalitetsbedömning genomfördes. De återstående delarna, riktlinjer för riskbedömning och proportionalitetsbedömning samt rutiner/arbetssätt för handläggning av kontaktförbud, kommer att vara klart under våren 2015.

Genomgången av de rättsliga förutsättningarna för att höra barn under 15 år som vittne i brottsutredningar har gett bland annat förundersökningsledare för *våld i nära relation* och *sexualbrott mot barn och unga* ledning när det gäller de begränsade möjligheterna att få tillstånd förhör med unga vittnen.

2.5.3 Inrättandet av ett nationellt it-brottscentrum

I arbetet med att utveckla polisens förmåga att hantera brott med it-relevans har det under 2014 bedrivits omfattande verksamhet. Under förstudien har polisen och Åklagarmyndigheten samarbetat och under våren färdigställdes förstudien ”Förstudierapport avseende polisens brottsbekämpande verksamhet, inrättandet av ett svenskt it-brottscentrum”³². Förstudierapporten presenterades för Metod- och utrustningsrådet (MUR), i juni 2014. Därefter överlämnades den till genomförandekommittén som uppdrog till RKP att säkerställa ett inrättande av ett it-brottscentrum i den nya polismyndigheten med förstudierapporten som grund.

2.5.4 Förbättrade skadeståndsutredningar

Under 2013 påbörjades ett gemensamt arbete för att förbättra skadeståndsutredningar, som avslutades under våren 2014. En handledning med checklista togs fram. Förundersökningsledare och utredare inom polisen utbildades centralt och lokalt (ofta gemensamt med berörd åklagarkammare). Tillämpningen av handledningen och Åklagarmyndighetens RättsPM 2013:1 Skadestånd, har löpande följts vid de centrala samverkansmötena mellan dåvarande Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten.

³² A209.291/2013.

2.5.5 Arbetsmetoder vid utredning av våldtäkt

Även hanteringen av våldtäkter har under året prioriterats i båda myndigheterna. Ämnesområdet är komplicerat, inte minst beroende på bevisvärigheter. Myndighetsgemensamt har arbetet fortsatt inom det så kallade Metodutvecklingsprojektet som också omfattar sexualbrotten.

Ytterligare utvecklingsåtgärder på området har under året genomförts i båda myndigheterna. Bland annat har polisen genomfört en förstudie för att identifiera brister och komma med rekommendationer för hur polisens handläggning av anmälda våldtäkter kan förbättras. Den förstudierapport³³ som redovisades i oktober 2014 tar upp vissa återkommande brister men fokus ligger på rekommendationer. De flesta bristerna är relaterade till att utredningsåtgärder inte vidtagits, och då särskilt i det initiala skedet av utredningen. Polismyndigheten har beslutat att en införandeplan ska tas fram för omhändertagande av rekommendationerna i förstudien. Inom Åklagarmyndigheten har ett internt arbete skett med uppföljning av påföljderna i sexualbrott. Utvärdering av resultatet pågår.

2.5.6 Utbildning

Åklagarmyndighetens engagemang i olika utbildningsinsatser för polisen har fortsatt att utvecklas. Bland annat har åklagarkamrarna under året utbildat förundersökningsledare hos polisen. De som har gått de centrala förundersökningsledarutbildningar har även gjort obligatorisk praktik vid åklagarkamrarna för att ytterligare höja sin kompetens. För närvarande pågår ett gemensamt arbete mellan polisen och Åklagarmyndigheten för att utvärdera och vid behov revidera utbildningsinsatserna.

2.5.7 Arbetsmetoder vid utredningar av skjutningar med dödligt våld

Under slutet av 2013 och början av 2014 har en förstudie bedrivits i syfte att förbättra möjligheterna att utreda skjutningar med dödlig utgång i kriminella miljöer. I arbetet har förslag på åtgärder tagits fram, bland annat använt spår- och bevisvärigheter, operativ analys och användande av särskilda utredningsteam och specialister. Arbetet pågår inom Polismyndigheten med hur förslagen ska omhändertas.

³³ Utveckling av arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter (A296.441/2013).

Bilaga 1

Polisens uttag av statistik för verksamhetsgrenen utredning och lagföring

Rar (Rationell anmälningsrutin) är polisens ärendehanteringsrutin för brottsanmälningar och används för registrerade anmälningar om brott mot brottsbalken, vissa speciallagstiftningar samt händelser som inte är brott, till exempel förlorat gods. Fram till och med den 16 december 2014 fanns det ett Rar för varje polismyndighet (Läns-Rar).

Den 16 december 2014 driftsattes ett nationellt Rar för den nya polismyndigheten (Riks-Rar). Riks-Rar är uppbyggt enligt polisens nya organisation som började gälla den 1 januari 2015. Alla ärenden som registrerats från och med den 16 december 2014 har registrerats i Riks-Rar enligt polisens nya organisation. Alla ärenden som avslutats från och med den 16 december 2014 har avslutats enligt polisens nya organisation, detta oavsett om de avslutats i Riks-Rar eller Läns-Rar.

Ärendeuppgifter i Rar levereras via polisens generella datalager (PGD) till polisens verksamhetsuppföljningssystem (VUP). Statistik som hämtas ur VUP används sedan som underlag för analys, bedömning och redovisning av resultat för verksamhetsgrenen utredning och lagföring.

Den ärendeinformation (enligt polisens nya organisation) som skickats från Rar till PGD från och med den 16 december har kodats om så att det ser ut som att ärendet tillhör någon av de 21 polismyndigheterna, RKP eller RPS.

Anmälda brott för 2014 har uppskattats på grund av it-tekniska problem som uppstått i samband med driftsättningen av Riks-Rar. Uppskattningen baseras på förhållandet mellan anmälda brott i november 2013 och 2014.

Kvaliteten i den statistik som redovisats för 2014 avseende verksamhetsområdet utredning och lagföring kan ha påverkats något av driftsättningen av Riks-Rar. RPS bedömning är dock att eventuella brister i kvaliteten inte påverkat resultatbedömningen av verksamhetsgrenen utredning och lagföring på nationell nivå.

Åklagarmyndighetens uttag av verksamhetsstatistik

Åklagarmyndighetens statistik hämtas från en statistikdatabas, Cåsa. Denna har funnits sedan 2011 och innehåller data från och med år 2008. Statistikdatabasen innehåller data avseende brottsmisstankar och beslut av dessa, ärendeuppgifter samt uppgifter om annan talan och förbudstalan. Cåsa innehåller data som hämtats från åklagarväsendets ärendehanteringssystem Cåbra.

Statistikdatabasen används i den löpande statistikproduktionen, för underlag till utredningar inom myndigheten och för att besvara frågor från externa intressenter. Statistikuttagen från Cåbra genomförs månadsvis. De uttag som görs efter varje årsskifte är de filer som används som slutlig statistik för respektive år och som används för såväl årsredovisning som sammanställning till andra årsvisa rapporter.

Till denna rapport används främst statistik över beslutade brottsmisstankar. I Åklagarmyndighetens verksamhetsstatistik används normalt en gruppering av brottsmisstankar utifrån tio brottstyper. I denna gemensamma årsrapport om utredning och lagföring används däremot polisens brottskategorisering med tolv grupper. Även om namnsättningar kan vara likartade innehåller de inte samma grupper av brottskoder. Vad som ingår i respektive grupp i denna rapport presenteras i bilaga 2.

Bedömningsgrunder

Polisen

Polisens utredningsresultat bedöms ur två perspektiv

1. Förändring
2. Utveckling

Förändring

Med förändring avses skillnaden mellan utfallet för helåret 2014 jämfört med helåret 2013. Förändringen uttrycks antingen i absoluta tal (förändring i antal eller andel) eller i relativa tal (procentuell förändring). I löptext uttrycks förändringen både i absoluta/relativa tal och i textform enligt följande:

Förändring	Uttrycks som att antalet/andelen...
± 0 % - 0,5 %	är oförändrat/d
± > 0,5 % <= 2 %	har ökat/minskat marginellt
± > 2 % <= 5 %	har ökat/minskat något
± > 5 % <= 10 %	har ökat/minskat
± > 10 % <= 25 %	har ökat/minskat kraftigt
± > 25 %	har ökat/minskat mycket kraftigt

Utveckling

Med utveckling avses i normalfallet utfallet under de sex senaste åren (2009–2014). Utvecklingen redovisas i de fall det bedöms nödvändigt att sätta förändringen i ett längre perspektiv. Detta kan behövas om till exempel årets eller föregående års utfall bedöms vara ett extremvärde.

Resultatmått som används vid resultatbedömning

Utredningsverksamhetens resultat utgörs av prestationen *ärenden redovisade till åklagare*.

Prestationen *ärenden redovisade till åklagare* utgör dock ingen fristående resultatindikator för bedömning av polisens utredningsresultat.

De resultatindikatorer som istället används är sådana som kan sätta utredningsresultat i relation till uppsatta mål, det vill säga ökad brottsupplärning, förbättrad effektivitet och kvalitet). Resultatbedömningen utgår därför primärt från nedanstående resultatindikatorer.

- *Redovisningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden).*
- *Lagföringskvot (andel positiva lagföringsbeslut av beslutade brottsmisstankar i ärenden där förundersökning letts av polismyndighet).*

Redovisningsandel

Denna resultatindikator utgör ett mått på upplärning och inre effektivitet.

Det begrepp som inom polisen ligger närmast brottsupplärning är *andelen ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden*. I de fall förundersökningen letts av polismyndighet ska polisens förundersökningsledare normalt endast redovisa ärenden till åklagare när de på goda grunder kan förvänta sig att åklagare kommer att fatta ett positivt åtalsbeslut³⁴. Detta kan också uttryckas som att förundersökningsledaren anser att omständigheterna kring brottet är klarlagda.

Lagföringskvot

Denna resultatindikator utgör ett mått på kvalitet/yttre effektivitet.

Om förundersökningen letts av polismyndighet ska polisens förundersökningsledare normalt endast redovisa ärenden till åklagare när han eller hon på goda grunder kan förvänta

³⁴ Riksåklagarens riktlinjer RÅR 2010:1.

sig att åklagare kommer att fatta ett positivt åtalsbeslut. En hög lagföringskvot kan framförallt tolkas som en indikation på att åklagaren i hög grad delar den polisiära FU-ledarens uppfattning om bevisläget i de ärenden som redovisats. En låg lagföringskvot kan tolkas som en indikation på det motsatta, det vill säga att ärenden redovisas till åklagare istället för att läggas ned.

Bedömning av resultatförändring

Grundprincipen för bedömningen av polisens utredningsresultat är att resultatet för varje resultatindikator efter resultatanalys och värdering först bedöms individuellt och sedan sammantaget. I den individuella bedömningen kan resultatet bedömas som positivt, negativt eller oförändrat. Grundprinciper för resultatbedömningen respektive resultatindikator beskrivs nedan.

Resultatindikator	Bedömning
Andelen ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden	Bedöms som positiv när andelen ökat eller är oförändrad. Detta oavsett om antalet ärenden redovisade till åklagare ökat eller minskat.
Andel positiva lagföringsbeslut i ärenden av beslutade brottsmisstankar där förundersökning letts av polismyndighet.	Bedöms som positiv då andelen ökat eller är oförändrad.

I övriga fall bedöms resultatet som negativt.

Den sammantagna bedömningen kan ge fyra olika alternativ. Resultatförändringen kan bedömas som positiv, något positiv, något negativ eller negativ.

Aklagarmyndigheten

Aklagarmyndigheten arbetar inte med en statistisk modell för bedömning av verksamhetsresultat. Regleringsbrevet anger sedan ett antal år att resultatet ska ”analyseras och kommenteras”. Inget krav finns på bedömning av åklagarverksamheten separat. Detta är rimligt med tanke på att myndighetens verksamhetsresultat är så beroende av det inflöde som kommer från utredande myndigheter, främst polisen.

Aklagarmyndigheten bedömer dock i sin årsredovisning verksamhetsresultatet utifrån ett generellt internt mål om hög och jämn kvalitet i handläggningen av brottmål. Bedömningen grundas både på de mätbara verksamhetsresultaten i form av nivå och utveckling för t.ex. lagföringsandel och genomströmningstid och på myndighetens utvecklingsåtgärder.

Bilaga 2

Definitioner av centrala begrepp och resultat

Anmälda brott: Antal anmälda brott som registrerats i ett ärende hos polisen. Observera att i detta mått ingår inte trafikbrott som resulterat i en ordningsbot som godkänts på plats och registrerats i RIOB³⁵. Anmälda brott i ärenden som slutredovisats och sedan återupptagits räknas endast en gång och på det ursprungliga inskrivningsdatumet för ärendet. Anmälda brott i ärenden som direktöverlämnats respektive överlämnats till annan polismyndighet räknas med i statistiken vid både inskrivande och mottagande polismyndighet.

Bearbetade ärenden: Bearbetade ärenden används inom polisen och är antal slutredovisade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklade redovisningsförfarande till åklagare (RB 23:22 m.m.) använts. Beslut om förundersökning ska ha fattats med en av beslutskoderna nedan. Notera att i antal bearbetade ärenden visas endast information om att beslut har fattats om att inleda FU/RB 23:22, inte med vilken av dessa beslutskoder.

- Förundersökning inleds
- Förundersökning utvidgas
- Förundersökning övertas
- Förundersökning anses inledd genom tvångsåtgärd
- Utredning jml. RB 23:22

Bearbetade ärenden per 1 500 utredningstimmar: Resultatindikator används inom polisen och utgör ett mått på arbetsproduktiviteten vilket också benämns inre effektivitet. Bearbetade ärenden avser slutredovisade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklade redovisningsförfarande till åklagare använts. Med utredningstimmar avses den resurstid som redovisats för verksamheten utredning och lagföring.

Beslut: Varje brottsmisstanke hos Åklagarmyndigheten avslutas med ett beslut av åklagare. Här avses beslut om lagföring eller avskrivning, det vill säga beslut som innebär att handläggningen kan betraktas som avslutad. Med avskrivning avses här beslut som innebär att en förundersökning läggs ned eller inte inleds, samt beslut att inte väcka åtal avseende en färdigställd utredning. Antalet beslut är mindre än det totala antalet beslutade brottsmisstankar. Detta beror på att de brottsmisstankar som endast omfattas av beslut av administrativ karaktär, till exempel överflyttning mellan åklagarkammare eller att överföra förundersökningen till polisen, här har exkluderats.

Flödesbild. För den flödesbild som finns under respektive brottskategori i kapitel 2 finns följande att beakta:

- Polisen redovisar ärenden och Åklagarmyndigheten brottsmisstankar.
- Ett ärenden kan innehålla en eller flera brottsmisstankar.
- Redovisningen är endast en övergripande beskrivning som avser att beskriva det normala/huvudsakliga flödet.
- Siffrorna inkluderar både polis- och åklagarledda förundersökningar.
- Siffrorna i bilden är avrundade.

Förenklat utredningsförfarande: Ärenden redovisade enligt 23 kap. 21 § tredje stycket och 22 § rättegångsbalken (RB 23:21 och RB 23:22). Grundläggande för en förundersökning är att protokoll (FUP) ska föras över vad som framkommit av betydelse för utredningen. I vissa fall, där den normala påföljden är böter och för brottsutredning som kan ske direkt på plats för enklare brott, finns möjlighet att använda sig av ett förenklat utredningsförfarande. Syftet med att tillämpa det förenklade utredningsförfarandet är huvudsakligen att spara tid och uppnå en förenklad process.

³⁵ Centrala ordningsbotssystemet.

Förundersökningsbegränsning: Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar en brottsutredning till att enbart omfatta de mest väsentliga delarna, eller att vissa brott inte alls utreds. Det handlar oftast om att en och samma person är misstänkt för många brott och att straffet inte skulle påverkas av om man utreder ännu ett. Syftet är att resurserna ska användas så effektivt som möjligt.

Genomströmningstid, från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut: Antalet dagar (medelvärde) från det att brottsmisstanke inkommer till åklagarkammaren till dess att beslut fattats av åklagare. Denna genomströmningstid bygger i princip endast på åklagarledda förundersökningar.

Genomströmningstid, från färdigt förundersökningsprotokoll till åklagarbeslut: Antalet dagar (medelvärde) från det att en brottsmisstanke inkommer till en åklagarkammare med färdigt förundersökningsprotokoll eller motsvarande beslutsunderlag till dess att beslut fattats av åklagare. Denna genomströmningstid avser samtliga redovisade brottsmisstankar oavsett om polis eller åklagare varit förundersökningsledare.

Inkomna ärenden: Antal inkomna/upprättade handlingar/anmälningar som registrerats, diarieförts och godkänts (granskningsdatum finns) i polisens kriminal- och trafikdiarium samt polisens utredningsstöd (Pust). Ett inkommet ärende kan innehålla flera anmälda brott. Observera att trafikärenden som resulterat i en på plats godkänd ordningsbot inte ingår i detta mått, se antal inkomna ärenden inklusive ordningsbot. Även förlustanmälningar (brottskod 9990) ingår i definitionen av inkomna ärenden.

Lagföringsbeslut: I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse (LuL³⁶ och övrigt) – det vill säga att brottsutredningen avslutas utan någon påföljd – samt beslut om företagsbot.

Andelen lagföringsbeslut av antal brottsmisstankar med beslut: Antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med det totala antalet brottsmisstankar med beslut, dvs. där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Måttet används av Åklagarmyndigheten som totalmått på andelen lagföring för alla de misstankar som hanterats av åklagare. Detta mått skiljer sig åt från det polisen använder sig av, se **Lagföringskvot** nedan.

Lagföringskvot i denna rapport är andel **positiva lagföringsbeslut där förundersökning letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar:** Antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med antalet lagföringsbeslut samt beslut att inte väcka åtal i polis- och åklagarledda förundersökningar. Detta mått används inom polisen och skiljer sig från det mått som Åklagarmyndigheten använder genom att det inte avser beslut att lägga ned (eller inte inleda) förundersökning. Måttet används som ett kvalitetsmått på färdiga förundersökningar.

Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden tas fram genom att dividera summan av alla dagar ärenden har varit öppna med antalet bearbetade ärenden. Måttet används inom polisen.

Ordningsbot: Antal utfärdade ordningsbot avser de förseelser (främst trafikförseelser) där den misstänkte skriftligen godkänt ordningsbot eller godkännande genom att erlagga full betalning.

Resurstimmar: Information om redovisade timmar finns från 2006. Utfall resurstid avser antal timmar som registrerats i polisens tidrapporteringssystem. Måttet innehåller redovisade timmar inklusive övertid.

Utredning och lagföring: Med utredning avses den brottsutredande verksamheten. Den brottsutredande verksamheten delas in i planlagd respektive händelsestyrd verksamhet. Den planlagda verksamheten indelas i kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys och plan-

³⁶ Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

lagd spaning. Den händelsestyrda verksamheten indelas i anmälanupptagning, ingripande-verksamhet och fortsatt utredningsarbete.

Med lagföring i polisverksamhet avses utfärdande av ordningsföreläggande (ordningsbot) och till den hörande administrationen.

Utredningstimmar: Med utredningstimmar avses totalt antal timmar som redovisats under verksamhetsgrenen Utredning och lagföring i polisens tidsrapporteringssystem.

Uppklaringsbarhet: Samtliga beslutade brottsmisstankar på Åklagarmyndigheten har grupperats i fem grupper. Grupperna avser att redogöra för typ av avslutande beslut i syfte att skapa en bild av hur mycket som är möjligt att klara upp.

Handläggning ska ej ske av Åklagarmyndigheten: Brottsmisstankar med beslut av administrativ karaktär ingår i denna grupp. Att handläggning inte ska ske av Åklagarmyndigheten kan ha flera orsaker, det kan exempelvis vara brottsmisstankar som avser misstänkta under 15 år, brottsmisstankar som ska utredas ytterligare av polisen innan de eventuellt ska hanteras av ÅM eller dubletter som ska tas bort. Gruppen ingår inte i resultatredovisningen i denna rapport eftersom de inte innebär att åklagare tagit ställning i åtalsfrågan.

Ej brott, preskription mm: Brottsmisstankar som det under utredningen/handläggningen framkommer att de inte kan eller ska leda till lagföring. Exempelvis kan det under utredningen framkommit att det inte är brott som lyder under allmänt åtal, det anmälda kan vara ringa fall eller inte brottsligt. I gruppen ingår även om gärningen är preskriberad och om den misstänkta har avlidit.

Förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning: Brottsmisstankar som inte bör utredas av t.ex. processekonomiska skäl. Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar en brottsutredning till att enbart omfatta de mest väsentliga delarna, eller att vissa brott inte alls utreds. Särskild åtalsprövning krävs vid vissa typer av brott, sådana brott får inte alls eller bara under speciella förutsättningar åtalas av åklagare.

Svårutredda, bevisproblem: Inbegriper brottsmisstankar med mycket varierande grad av förutsättning för lagföring, men åtminstone med någon teoretisk möjlighet till detta. Exempel är bevisproblem, att brottet skett utomlands och att den misstänkta är på okänd ort eller utomlands.

Lagförda: Brottsmisstankar som avslutats med strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal eller företagsbot.

Ärenden redovisade till åklagare: Antal ärenden som redovisats av Polis till åklagare avser de brottsärenden som i polisens register redovisats till åklagare och därmed avslutats i myndighetens diarium. Innehåller ärenden som redovisats till åklagare med:

- FU-protokoll
- FU-anteckning
- RB 23:22

Ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden (andel): Ett mått som utgörs av antalet ärenden redovisade till åklagare dividerat med antalet inkomna ärenden för samma period. Måttet används inom polisen.

Ärenden redovisade till åklagare per 1 500 utredningstimmar: Arbetsproduktivitet mäts i antal redovisade ärenden till åklagare (slutprestation) i förhållande till ett standardiserat värde för resurstimmar. Det standardiserade värdet som används i verksamhetsavsnittet är 1 500 timmar. Totalt antal redovisade timmar divideras med 1 500 timmar. Måttet används inom polisen.

Öppna ärenden: Antal öppna ärenden mellan inskrivningsdatum och efterfrågad tidpunkt, 0-3 månader, 3-6 månader, 6-12 månader, äldre än 12 månader och totalt antal öppna ärenden. Hänsyn tas inte till om ärendet har slutredovisats och återupptagits under perioden.

Antalet beräknas per den sista varje månad vid fastställt körningstillfälle nästföljande månad. Detta avser det mått som används inom polisen.

Öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden (andel): Benämns i rapporten även som andel äldre öppna ärenden. Ett mått som utgörs av antalet öppna ärenden äldre än sex månader dividerat med antalet inkomna ärenden för samma period. Detta avser det mått som används inom polisen.

Brottsindelning

Särskilt om indelningen av brottskategorier

Polisens utredningsresultat redovisas och bedöms normalt utifrån elva brottskategorier grupperade i tre brottsområden. Denna indelning används för redovisning av resultatutvecklingen i avsnittet: *Polisens resultat, redovisning och kommentar; brottsbekämpning; utredning och lagföring; resultatutveckling*. Denna redovisning visar dock felaktiga utfall för brottskategorierna *trafikbrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott* då dessa påverkats av RIF-anpassning³⁷ och driftsättning av Pust Siebel.

I statistiktabeller har därför ytterligare en brottskategori (övrigt, bötesbrott m.m.) tillkommit. Denna ytterligare inledning har varit nödvändig för att över tid kunna följa upp och bedöma utvecklingen inom brottskategorierna trafikbrott och övriga specialstraffrättsliga brott.

Den bakomliggande orsaken till den ytterligare indelningen är driftsättningen av it-systemet Pust Siebel i februari 2013 och den RIF-anpassning som gjorts i systemen. Anpassningen påverkade innehåll och omfattning av brottskategorierna *trafikbrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott*. RIF-anpassningen innebar att endast de trafikbrottskoder som omfattades av trafikbrottslagen (1951:649), övriga trafikbrott med fängelse i straffskalan och sjölagen (1994:1009) kunnat registreras under brottskategorin *trafikbrott*.

Övriga polisspecifika trafikbrottskoder³⁸ har istället registrerats på brottskod 9001 som ingår i brottskategorin *övriga specialstraffrättsliga brott*. Brottskod 9001 används för alla övriga bötesbrott som inte har en egen brottskod.

Brottskod 9001 har därför exkluderats från brottskategorin *övriga specialstraffrättsliga brott* och förts till brottskategorin *övrigt*. Till denna brottskategori har även trafikbrottskoderna 3006 (smitning) och 3161 (övriga trafikbrott med fängelse) förts. Detta beror på att polisen även registrerat trafikolyckor på dessa brottskoder vilket gör att inte heller dessa är jämförbara över tid. Dessa två brottskoder finns dock med i statistiken över lagföringskvot och effektiv lagföringskvot eftersom det inte redovisas några trafikolyckor till åklagarmyndigheten.

Rikspolischefen beslutade den 20 februari 2014 att Pust Siebel skulle avvecklas under 2014. Orsaken till detta var att användandet av Pust Siebel inneburit problem avseende både teknik och användarvänlighet. Avvecklingen har genomförts och under senare delen av 2014 har ärenderegistreringen därför i stort sätt återgått till det normala. Även om ärenderegistreringen återgått till det normala kommer den särskilda indelningen av brottskategorier att behöva användas ytterligare ett antal år.

Våldsbrott

Med våldsbrott avses brott mot liv och hälsa (med undantag för vållande till annans död i samband med trafikolycka, vållande till kroppsskada eller sjukdom och framkallande av fara för annan), grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, olaga hot, våldtäkt, rån, våld och hot mot tjänsteman. Området omfattar brottsbalkens

- 3 kap. Brott mot liv och hälsa, ej 8 och 9 §§, ej heller 7 § i samband med trafikolycka.
- 4 kap. Olaga hot och grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning.

³⁷ Rättsväsendets informationsförsörjning.

³⁸ Brottskoderna 3101, 3102, 3111, 3112, 3141, 3151, 3171, 3202, 3204 och 3291.

- 6 kap. 1 § våldtäkt.
- 8 kap. 5 och 6 §§ rån.
- 17 kap. 1 § våld eller hot mot tjänsteman.

Brottskodsgrupper inom brottskategorin som särskilt följs upp: våld i offentlig miljö (miss-handel utomhus) och brott i nära relation.

Övriga brott mot person

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra alla brott mot person (BrB 3–7 kap), exkl. de som omfattas av våldsbrott samt vållande till annans död i samband med trafikolycka.

Tillgreppsbrott exkl. butikstillgrepp

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra tillgreppsbrott (BrB 8 kap.) exkl. rån, tillgrepp i butik, varuhus o.d.

Brottskodsgrupper inom brottskategorin som särskilt följs upp: tillgrepp genom inbrott, inbrottsstöld i bostad (inkl. fritidshus, källare och vind) och tillgrepp av, ur och från fordon (inkl. icke motordrivet fordon).

Skadegörelsebrott

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra skadegörelsebrott (BrB 12 kap.).

Narkotikabrott

Med narkotikabrott menas brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), lag (2000:1225) om straff för smuggling 6 § såvitt gäller narkotika och dopningsmedel, lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel.

Trafikbrott

Trafikbrottsärenden är brott mot trafikbrottslagen (1951:649) (alla brott utom vårdslöshet i trafik (1 § första stycket) och hinder i trafik (2 §) ingår i den nationella statistiken), vållande till annans död i samband med trafikolycka (ingår också i den nationella statistiken), övrig trafiklagstiftning (brotten hämtas från polisens trafikdiarium och från statistik över utfärdade ordningsförelägganden).

Ekonomisk brottslighet

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra ekonomisk brottslighet. Med ekonomiska brott avses brottsbalken 11 kap. brott mot borgenärer m.m., lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., skattebrottslagen (1971:69), aktiebolagslagen (1975:1385), insiderlagen (1990:1342) eller lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (1986:436) om näringsförbud.

Övrig brottslighet: Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra brott som inte faller under något annat område. Området omfattar brottsbalkens

- 8 kap. Stöldbrott i butik.
- 9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet.
- 10 kap. Förskingring och annan trolöshet.
- 13 kap. Allmänfarliga brott.
- 14 kap. Förfalskningsbrott.
- 15 kap. Mened, falskt åtal m.m.
- 16 kap. Brott mot allmän ordning
- 17 kap. Brott mot allmän verksamhet utom våld eller hot mot tjänsteman,
- 18 kap. Högmålsbrott
- 19 kap. Brott mot rikets säkerhet
- 20 kap. Tjänstefel m.m.
- 21 kap. Brott av krigsmän

I övrig brottslighet ingår också följande lagar: smugglingslagen (ej gällande narkotika eller dopningsmedel), alkohollagen (1994:1738), vapenlagen (1996:67), knivlagen (1988:254), jaktlagen (1987:259), fiskelagen (1993:787), miljöbalken (1998:808) utlänningslagen (1989:529), arbetsmiljölagen (1977:1160), personuppgiftslagen (1998:204), lagen (1988:688) om besöksförbud samt övriga brott mot speciallagstiftning med undantag för brott mot skattebrottslagen, aktiebolagslagen, insiderlagen, lagen om handel med finansiella instrument och lagen om näringsförbud.